

ŽIVA ZAJEDNICA

Siječanj/veljača – Januar/Februar 1984.

1F2384E

Broj 1/2 (48)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Srce Crkve kuca za radnika!

Svakom objektivnom promatraču dobro je poznato da naše misije u inozemstvu nastoje, koliko mogu, preko svojih svećenika, pastoralnih suradnika i socijalnih radnika biti u službi konkretnog čovjeka, biti pri ruci našem tzv. „privremeno zaposlenom radniku” u tuđini. Uz očuvanje i produbljivanje vjere – jer to je uistinu velika služba

čovjeku! – misije nastoje pomoći ljudima u svim teškoćama i nedaćama koje život sa sobom donosi. A u ovo naše vrijeme tih teškoća ima zbilja mnogo. Osim toga, naše misije čine, koliko god mogu, da im se povjereni katolici nacionalno ne otuđe, da ne zaborave svoga jezika ni svoga podrijetla. U svom radu za katolika, za čovjeka uopće, one se ni-

U ovom broju

- Hoće li Papa u našu domovinu str. 3–4
- Dijete u najlonskoj vrećici str. 4
- Milutin Cihlar Nehajev str. 5–6
- S prašinom na duši str. 6
- Gastarbajterova godišnjica str. 7
- Iz naših misija str. 8–15
- Ne reci krivo! str. 16–17
- Što smo postigli? str. 18–19
- Ausländer und Europa S. 20

kada ne vode sitnom uskošću i jadnom sebičnošću. Ne! One su otvorene prema svim ljudima i one, kad treba pomoći, ne pitaju tko je koje vjere i koje narod-
(nastavak na sl. str.)

„Vila Velebita” iz operete „Moj domovino” prof. A. Svobode. Vidi tekst „Kako sam doživjela Božić”, str. 10.

Urednikova riječ

Dragi čitatelji,

Pripovijedaju naši ljudi koji su božićne blagdane i novogodišnje praznike provele u domovini da se na sv. Misama tih dana okupljalo dosada neviđeno mnoštvo svijeta. Možda je redukcija struje, nestašica nekih artikala, pad standarda, što li, ponukalo ljude da se ozbiljnije zaustave pred duboko ljudskim pitanjima – tko su, što su, zašto žive, možda ih je sve to u neku ruku prisililo da se ozbiljno zamisle nad smilom života i da u Crkvi potraže savjet i da od Crkve čuju, doznaju odgovor koji bi ih mogao zadovoljiti.

Nešto se slično u isto vrijeme događalo i u našim misijama. Za Nikolinje, za oproštaj od onih koji su išli božićevati kod kuće, za Badnjak, za Božić, za Novu Godinu dvorane su bile pretijesne, tražila se karta više, a crkve puno punije nego drugih godina. Vraća li se to naš svijet svojoj Crkvi? Preuranjeno bi bilo to već sada zaključivati, ali postoje neki ozbiljni pokazatelji koji nedvojbeno govore da nesigurnost za radno mjesto, neizvjesnost u tuđem svijetu, strah za djecu koja rastu na zapadnom asfaltu i sl. sve intenzivnije dozivlju ljudima u pamet evanđeoski nauk koji Crkva navješćuje. Ljudi sve više iskustveno doživljuju da je pretanko i premršavo, zapravo nedostojno čovjeka, živjeti samo za kruh, od kruha. Prevelik je čovjek da bi mu to moglo utažiti glad za vječnošću, za Bogom. Da, čovjeku je Bog potreban više nego kruh svagdanji!

Već smo mjesec dana u Novoj godini. Posao traženja i nalaženja Boga koji je jedini u stanju ispuniti ljudsku dušu i obasjati naše mračne i tegobne zemaljske putove, morao bi, uza sve druge ozbiljne poslove, biti najpreči zadatak, svakodnevna obveza onih koji su se krstom za Boga opredijelili. Samo onaj čovjek koji Boga upozna i prihvati zna zašto se rodio i zašto umire.

„Živa zajednica“ će i u ovoj godini nastojati pomagati svojim dragim čitateljima, koliko može i umije, da Boga traže, da ga nađu, da nađu život.

S ovim mislima želi vam puno radosti i Božjeg blagoslova

vaš Urednik

S Dječjim vrtićima u našim hrvatskim misijama – gdje oni postoje – zadovoljni su i roditelji i djeca. Na slici: naši mališani u snijegu.

(nastavak s prednje str.)

nosti, iako bi to neki sa strane možda željeli i htjeli. Pošteni promatrači to im zbilja i priznaju.

Uz Riječ Božju, sakramente, molitvene susrete i vjeronauk misije nude svojim ljudima – i ne samo njima – socijalnu, kulturnu i odgojnu pomoć. Dječji vrtići, večernje škole za učenje njemačkog i hrvatskog jezika, uvježbavanje igroka za i dramskih komada, folklor, pjevanje, pouka na glazbenim instrumentima, obilaženje bolesnika, zatvorenika i obitelji (posebno onih koje se bore s velikim poteškoćama), savjetovanje i djelotvorno pomaganje, izleti, šport, hodočašća i putovanja (i izvan njemačkih granica!), raspčavanje tiska (novina i knjiga), predavanja, proslave Nikolinja, Nove godine, Božića, fašinga, Majčina dana, pomaganje domovinskoj Crkvi, olimpijade, kongresi i dr. – sve to ima za cilj: pomoći čovjeku da raste u svojoj vjeri, u svom identitetu i svojoj ljudskosti. A ima li što humanijega?

Ne valja se puno hvaliti i nije lijepo čuti kad netko sam sebe hvali, ali nekada se i to mora učiniti, kao mi sada, npr. Kažu neki: da Hrvatskoj nije bilo Crkve, danas bismo je čitavu mogli vidjeti sa zvornika zagrebačke katedrale. Vjerojatno je to tako. No sigurno je: da našem narodu u inozemstvu nije bilo misija, svećenika, socijalnih radnika, dakle Crkve, danas bi naš hrvatski katolički živalj u tuđini, dobrim dijelom „lunjao tuđim

tлом bez puta kao zvuk od zvona što kroz šumu luta“, danas bi mnogi naši ljudi bili više njemački nego svoji, danas bi ponos našega svijeta na vjeru i na vlastito ime trebalo svijećom tražiti. Povijest će to, duboko smo uvjereni, jednoga dana i potvrditi. Kad ovo kažemo, ne mislimo zaniijekati ili umanjiti pozitivnu djelatnost necrkvenih institucija koje također njeguju ljubav prema svome i poštivanje tuđega.

U ovom kontekstu treba također naglasiti da se katolička Crkva u hrvatskom narodu koji živi u inozemstvu ne bavi nikakvom politikom. Politika nije njezino poslanje, Crkva se njom ni ne smije baviti. Evanđelje joj to ne dopušta. Ne dopušta joj čak ni njemačka Crkva, na primjer. No, ljubiti svoj narod, njegovati svoj jezik, učiti svoje običaje i povijest, dičiti se svojim imenom, poznavati svoju zemlju – a sve to na ovim prostorima Crkva radi – nije nikakva politika. I kad netko optužuje našu iseljenu Crkvu da „političi“, onda on iz političkih kombinacija želi Crkvi nametati politička opredijeljenja kojih se ona, poučena dugogodišnjim iskustvom, davno odrekla. Crkva služi svijetu, Crkva posebno služi svome narodu i pojedincu koju ima svoje ime i prezime, svoj jezik i svoju kulturu, svoju nadu, svoju prošlost i budućnost. I ništa više, ali i ništa manje!

Davna kritika koja je katoličkoj Crkvi predbacivala da se veže s moćnima, bo-

Regionalni sastanci

S ozbiljnih sjednica – ozbiljni zaključci

Učestali regionalni sastanci naših misionara i pastoralnih suradnika u S. R. Njemačkoj uvjetovani su važnim događajima koji će se zbiti u kasnoproljetnim i ranoljetnim mjesecima u iseljenoj hrvatskoj Crkvi u Njemačkoj ove godine. Predstojeći regionalni euharistijski kongresi, vjeronaučna olimpijada i velika hodočasnička okupljanja u

gatima i uglednima, splasnula je u našem vremenu kao mjehur od sapunice, srušila se u naše dane kao kula od karata. Crkva je s onima kojima je najteže, s onima koji se nalaze na rubu društva, sa socijalno ugroženima. Crkva II vatikanskog sabora živi s radnikom, ona je uz radnika, ona je s njim. Veliki i bogati ovoga svijeta joj se za to smiju. Neka se smiju! Srce njezino kuca na strani sičnih, neuglednih, nemoćnih i odbačenih – na strani prezrenih. Dobrostojeći i dobro plaćeni tome se čude! I neka se čude! Imaju se i za što čuditi. Hrvatski jezik uče djeca privremeno zaposlenih radnika i u hrvatskim centrima – djeca bogataša uče njemački, a roditeljskog se nerijetko stide. Misije organiziraju doček Nove godine za radnike i njihove familije – da ne moraju plaćati basnoslovne svote u skupim restoranima i hotelima; u vrtiće karitasovih kuća dolaze uglavnom oni čiji roditelji svake nedjelje i blagdana ispunjuju prostore crkvenih hramova; u, i pred socijalnim uredima obično su uvijek radnici koji traže pomoć od svoje Crkve. U misijskim prostorijama najčešće su ona djeca i mladi koji nemaju mogućnosti da ljetuju na Jadranu, jer nemaju novca kao imućni i ugledni, pa zato provode svoj odmor kod bake i djeda u unutrašnjosti zemlje. Crkva je s radnikom!

Ne želimo ovdje započinjati temu o odvojenosti Crkve i države. A ona bi, u svakom slučaju, bila zanimljiva. Svaki katolik sačinjava, tvori Crkvu. I kako bi to izgledalo, kad bi se svi katolici, kršćani, odvojili od društva. No o tom drugi put. Radosno je konstatirati da je rastepena i raseljena hrvatska Crkva našla sebe u radništvu, a radnika u sebi. Da, ona ide pod ruku s radnikom, a ne s bogatašem i političarem. Zbilja se vremena mijenjaju. I dobro je da se mijenjaju, i dobro je da su ovakva kakva su.

I. Vugdelija

Gospinim svetištima u ovoj zemlji iziskuju jako ozbiljnu pripravu i veliku zauzetost svih pastoralnih djelatnika u našim misijama. Razrada planova, analiza dosadašnjeg iskustva, sugestije i sl. zahtijevaju vremena i strpljivosti kako bi sve moglo biti uglavljeno i utanačeno do u sitnice. Zato regionalne sjednice, zato biranja radnih odbora, zato užurbane pripreme i traženja odovaraćućih prostora, zato dugi sastanci. Zbilja smo od mjesne njemačke Crkve naučili sjedničariti i sastančariti. Lijepo je to i korisno. Iz ozbiljnih sjednica, a mogli bismo reći samo iz ozbiljnih sjednica, mogu izići pobudne inicijative i konkretni zaključci.

Iako je sjednica rajnsko-majnske regije kojom je otvorena serija ovogodišnjih ranih susreta što ih organizira Naddušobrižnik pala u nezgodno vrijeme – na treći dan Nove 1984. godine, došli su na nju u Mainz gotovo svi naši misionari i pastoralne suradnice iz biskupija Mainz, Trier, Fulda i Würzburg da bi pod vodstvom naddušobrižnika o. B. Dukića i u nazočnosti ravnatelja hrvatske inozemne pastve mons. Vladimira Stankovića slušali izlaganje **prof. dr. Smiljana Kožula OFM** o Novom crkvenom zakoniku i da bi podrobno pretresli goruće obveze i utvrdili značajne nadnevke koji hrvatsku Crkvu u Njemačkoj očekuju 1984. godine. Sve će to kulmi-

nirati u Hrvatskom nacionalnom euharistijskom kongresu u Mariji Bistrici 1984., na koji će, čini se, stići i sam Sveti Otac Ivan Pavao II. i na koji će sigurno poći mnogi naši vjernici iz Zapadne Evrope.

U svom podužem predavanju profesor je Kožul govorio o nastanku Novog crkvenog zakonika i o razlikama između dosadašnjega koji je proglašen 1917. godine i ovoga Novog koji je stupio na snagu 27. 11. 1983. godine. Govoreći o razdiobi Novog zakonika rekao je da on obuhvaća 1752 kanona koja su razdijeljena u sedam knjiga. Opetovano je naglasio da je Crkva novi Izrael, novi narod Božji u hodu prema vječnoj domovini i da je Zakonik zapravo usmjeravanje naroda Božjega u tom hodu. On se posebno zadržao na tumačenju kako je u Novi crkveni zakonik pretočen nauk II Vatikanskog sabora. Upozorio je da Novi zakonik ne ustanovljuje u mnogim slučajevima konkretne opće zakone, nego samo opće norme, a pojedinsti prepušta partikularnom zakonu. Time Biskupske konferencije još više dobivaju na značenju. I sam Zakonik priznaje da smo spašeni vjerom a ne zakonom. Profesor je govorio o kanonima koji se tiču pastoralne selilaca, a najviše se zadržao na onim, i to vrlo brojnim, kanonima koji se odnose na ženidbu. Nju Novi zakonik opisuje kao savez kojim muž i žena tvore među sobom zajedništvo cijeloga života koje je po svom naravnom obilježju usmjereno na dobrobit supruge i na rađanje i odgoj

Hrvatski nacionalni euharistijski kongres održat će se ove godine u Mariji Bistrici. Na slici: „Majka Božja Bistrička“ Ivana Lackovića Croate.

(nastavak s prednje str.)

djece. U ovom kao i u mnogim drugim kanonima prepoznatljive su stavke koncilskih dokumenata, posebno konstitucije „Radost i nada“, stavke novosti i svježine.

Poslije predavanja slijedila je duga i živa diskusija o pastoralu rastavljenih ponovo vjenčanih, o onima koji su napustili Crkvu zbog crkvenog poreza, o sprečavanju začeca u braku, o krsnim kumovima. U svim spomenutim stvarima potvrđeno je klasično učenje Katoličke Crkve. Može se mirne duše reći da su sudionici na ovom susretu pozorno slušali izlagača i marljivo učili.

Potom je **fra Stjepan Pavić**, misionar u Mainzu, opširno izvijestio o svemu što je on, zajedno s posebnim liturgijskim odborom, učinio da bi Euharistijski kongres ove regije, koji će se održati 6. svibnja 1984. g. u Mainzu, bio što svečaniji i plodonosniji. Kazao je da je cijeli program kongresa razrađen do u tančine i da će u najskorije vrijeme biti i otisnut u obliku šestostraničnog letka.

Ravnatelj hrvatske inozemne pastve **mons. Vladimir Stanković** govorio je u

svojstvu člana Središnjeg odbora za pripravu Nacionalnog euharistijskog kongresa u Mariji Bistrici 1984. o pripremama domovinske Crkve za taj veliki događaj. Monsinjur je rekao da se s velikom vjerojatnošću očekuje i Papin dolazak na kongres. Ako Sv. Otac pohođi našu domovinu u listopadu, a to je najvjerojatniji mjesec njegova dolaska, onda bi se i Euharistijski kongres u Mariji Bistrici održao u listopadu, a ne početkom rujna kao što je to predviđeno. Monsinjur Stanković je bio kategoričan u tvrdnji da za sada nema sigurne i potvrđene informacije hoće li Ivan Pavao II uopće doći i kada će doći u naše krajeve. Zna se sigurno da je pozvan i da je poziv načelno prihvatilo. Do kraja siječnja znat će se mnogo više.

Na ovoj sjednici u Mainzu izabran je **vlč. Alojzije Petrović**, misionar u Koblenzu, za predstavnika (šprehera) naših misionara u ovoj regiji, a **gđica Dragica Žimbek**, past. suradnica u Koblenzu, za predstavnicu pastoralnih suradnika ove rajnsko-majnske regije. S istim programom kao u Mainzu održane su sjednice naših pastoralaca i u

drugim regijama: u Augsburgu 5. siječnja, u Göppingenu 9. siječnja, u Karlsruheu 10. siječnja, u Hannoveru 12. siječnja i u Mühlheimu 13. siječnja 1984. godine.

U bavarskoj regiji izabran je za predstavnika naših misionara **vlč. Martin Sentić**, a za predstavnika pastoralnih suradnika **g. Niko Marjanović**. Misionari rottenburške regije izabrali su za svoga predstavnika **vlč. Ivicu Komadinu**, a pastoralni suradnici **g. Branka Galića**. U freiburškoj regiji izabrali su misionari za svoga predstavnika **fra Draga Tolja**, a past. suradnici **s. Viktoriju Drmić**. U donjosaksonsko-hanseatskoj regiji izabran je za predstavnika misionara **vlč. Ante Kutleša**, a za predstavnika pastoralnih suradnika **s. Katarina Gečević**. U sjevernorajnsko-westfalskoj regiji izabrali su misionari za svoga predstavnika **fra Rafaela Begića**, a pastoralni suradnici **s. Fanitu Jukić** za svoju predstavnicu.

Mandat izabranih savjetnica i savjetnika hrvatskog naduobrižnika u Njemačkoj traje tri godine. Iv.

IZ ŽIVOTA

Dijete u najlonskoj vrećici-pod križem

Berlinski mehaničar Kurt Scheidthauer došao je 11. 1. 82. s posla oko 15 sati, malo ranije nego obično. Kad je ušao u svoj stan, sjetio se da je zaboravio kupiti hranu za ptice. Na brzinu je obukao svoju toplu bundu, jer je taj dan bilo minus 4 stupnja i krenuo niz stepenice. Kurtova zaboravljivost spasila je život jednom na smrt osuđenom djetetu.

„Išao sam niz hodnik“, sjeća se Kurt, „imao sam neugodan osjećaj da se u najlonskoj vreći ipod poštanske kutije nešto miče, pa sam upalio svjetlo...“ Sekundu kasnije Kurtova supruga Erika zgranuto je vikala: „Što se dogodilo?“ Suprug je prema njoj držao ispruženu vrećicu od „Wertheima“ i doviknuo: „Pogledaj, evo dijete“... Bio je prestrašen, te ni riječi nije više izustio. I gospođi Scheidthauer je zapela riječ u grlu kad je u vrećici vidjela skoro ukpčeno dijete.

Bila je to curica, stara ni sat vremena. Glava joj je bila zamotana starom vestom, a tijelo starom čarapom.

„Sva uzbuđena izvukla sam iz ormara ručnik i deku da dijete zamotam u toplo“, pripovijeda gđa Erika, „i spazim da je dijete još krvavo i otvorenog pupka... U panici mi ipak padne na pamet da pri porodu mora sve biti sterilizirano...“ Supruga Erika poviče Kurtu neka hitno zove vatrogasce da dijete voze u bolnicu... a ona je puhala u dijete da ga ugrije i masirala mu nožice.

Vatrogasci su stigli u tili čas i povelili dijete u bolnicu. Vatrogasac Klaus Müller je za vrijeme vožnje cijelo vrijeme dijete ljuljao na svojim rukama, sve do bolnice u Lichterfeldu, razmišljajući u sebi:

„Eto tako sitan i bespomoćan čovjek i već od svoje majke ostavljen na cjedilu...“

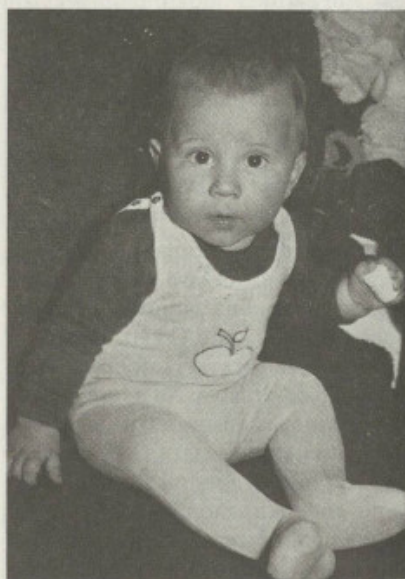
Curicu su u bolnici izvagali: bila je teška samo 1990 grama, samo 44 cm dugam uz tjelesnu temperaturu od 30 C, skoro na granici između života i smrti. Nakon pola sata skoro 50-tak policajaca je govorilo Scheidthauerovima: „Možda ćemo ipak pronaći majku.“

Nisu je pronašli.

„Razbijala sam glavu, zašto je majka ostavila to dijete baš u našem hodni-

ku“, veli gđa Erika, „i onda se tek sjetila da u prizemlju zgrade ima jedna kapelica adventističke zajednice, a iznad ulaznih vrata je stajao veliki neonski križ, koji je te večeri bio ranije i upaljen“.

„Tu, gdje je križ“, mislila je valjda očajna majka, „moje je dijete najsigurnije!“

I ovom je djetetu, kao i svima nama, nekada bilo „samo sat vremena starosti“

Milutin Cihlar Nehajev

1. Veoma darovit i plodan pisac Milutin Cihlar Nehajev se već veoma rano isticao širokim obrazovanjem. U mladosti se za njega već govorilo da je doduše svojeglav, nepopostljive i tvrdokorne čudi, ali izvrstan đak – kako piše o njemu u izvješću ravnatelja senjske gimnazije, 17. prosinca 1896.; međutim, imao je možda pravo kad je u romanu **Bijeg** na početnim stranicama zabilježio, da je glavni junak „sa sedamnaest godina vrijedio i u očima sudrugova i kod profesora kao sigurno buduća veličina” (str. 10). U stanovitom smislu to doista može biti autobiografski podatak o piscu djela. Milutin Cihlar Nehajev je, naime, prema priznanju A. Milčinića bio dosta zatvoren, marljiv i energičan: „Od sastanka do sastanka zablještavao nas je neobičnošću pogleda i mišljenja o stranim kao i o našim autorima” (Hrvatsko kolo, 1931., XII., 333).

U književnost je M. Cihlar ušao krajem XIX. stoljeća i preko trideset godina djelovao je kao književnik, plodan pisac, koji je pisao drame i pripovijesti. Objelodanio je dva romana – **Bijeg** (Zagreb, 1909.) i **Vuci** (Zagreb, 1928.); brojne su mu kritike i prilozi u **Jutarnjem listu** i **Obzoru**; pokretao je i uređivao časopise (**Lovor**, **Balkan**). Kao književnik bio je ”jedan od najizrazitijih predstavnika zagrebačke grupe hrvatskih modernista” (A. Barac).

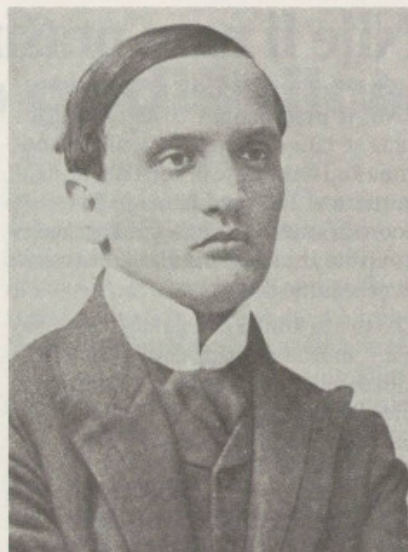
2. Životopis Milutina Cihlar Nehajeva počinje u Senju, 25. studenog 1880. Otac mu je bio učitelj u Kraljevici, a zatim je kao tajnik Trgovačko-obrtničke komore živio u Senju. Milutin je učio gimnaziju u Senju (iz koje je isključen 1897.) i Zagrebu. Sveučilišne nauke svršio je u Beču, gdje je god. 1903. doktorirao. Radio je kao gimnazijski profesor u Zadru (ondje je god. 1905. pokrenuo časopis **Lovor**). God. 1906. proveo je nekoliko mjeseci u vojništvu, pa je zatim bio u Križevcima kao asistent Gospodarskog učilišta. Od god. 1911. živio je u Zagrebu kao književnik i novinar sve do smrti 7. travnja 1931.

Osim što je stanovito vrijeme proveo kao dopisnik u Parizu, Beogradu i Pragu, Milutin Cihlar Nehajev bio je god. 1926. izabran za predsjednika Društva hrvatskih književnika. Obilat je kriti-

čarski rad Nahajev, veoma plodan bio je u pisanju prikaza domaćih i stranih književnih djela o D. Šimunoviću, J. Leskovaru, Vl. Mažuraniću i dr.); o H. Ibse- nu, L. N. Tolstoj, G. Flaubertu, A. Strindbergu i dr.). Pisao je prikaze o koncertima, slikarskim izložbama, o kazališnim predstavama i glazbi. Zanimanje za hrvatsku prošlost potvrđuje među ostalim i njegovo djelo objelodanjenije poslije smrti **Rakovica** (Zagreb, 1932.). U radu se isticao zrelim mišljenjem, upućenošću u predmet o kojemu je pisao; izgrađivao se pod utjecajem njemačke, francuske i ruske književnosti, no već od gimnazijskih dana volio je nordijske, skandinavske pisce. U svojim političkim uvjerenjima isticao je da: „Nagodba kao zakon nikad ne će i ne može biti program hrvatskog naroda . . .” Zatim: „Ne mislimo da se hrvatsko-srpsko pitanje dađe riješiti jednostavnom formulom o ’jedinstvu’ ili ’jugoslovenstvu’; (. . .), nego ozbiljnim, realnim međusobnim upoznavanjem” (M. Marjanović, Hrvatska moderna, II. Zagreb, 1951., 242).

3. Književnim radom počeo se M. Cihlar Nehajev baviti kao višeskolac, pa mu je prva pjesma **Siroče** objelodanjena god. 1889. u **Smilju**. Zatim je surađivao u **Novoj nadi**, **Hrvatskoj misli**, **Vijencu**, **Seljačkoj prosvjeti**, **Narodnim novinama**, **Hrvatskoj misli**, **Hrvatskoj reviji** i drugim časopisima te u spomenutim zagrebačkim novinama. Služio se pseudonimima: Milutin, M. Borišev, Hajev, H-v, H. M. H-v, Alpha, Sincerus, Nv. Prvo kazališno djelo **Prijelom** izvedeno je u svibnju 1898., a u studenom iste godine pak drama **Svjećica**. Teško je međutim popisati sva djela (članke, prikaze, novinska izvješća i sl.) M. Cihlara Nehajeva, ali je jamačno najbolji zbornik njegovih radova objelodanjen pod naslovom **Djela M. Nehajeva, I.-XIII.** (Zagreb, 1944.-1945.).

Osim romana **Bijeg** (dva izdanja: 1909. i 1917.), knjige novela **Veliki grad** (Zagreb, 1919.), zatim romana **Vuci** (Zagreb, 1928.), za piščeva života tiskana su kao posebne knjige još **Studija o Hamletu** (Zagreb, 1917.), **Klupa na mjesecini**, komedija (Zagreb, 1928.), **Esej o Vladi-**

Milutin Cihlar

miru Mažuraniću (Zagreb, 1929.), **O stogodišnjici hrvatskog preporoda** (Zagreb, 1931.), a **Knjiga eseja** (Zagreb, 1936.) objelodanjena je kao i **Rakovica** nakon piščeve smrti.

Prema nekim mišljenjima Nehajev je na svoj, građanski način, shvaćao pore- dak, nije se posebice oduševljavao društvenim gibanjima; u svemu je bio uman čovjek sklon razmišljanju, raščlambi, razglabanju. Pokušalo se (V. Zaninović) razlikovati u Nehajevu radu nekoliko razdoblja: u prvome je želio otkriti unutrašnjost svojih junaka (**Nemoć**, **Bijednička smrt**, **U zadnjim plamsajima**, **Nebo i pakao**), zatim je sve do kraja Prvoga svjetskog rata pisao o tragičnim likovima, osjetljivim i uzbuđenim, razvijena unutrašnjeg života, psihološko-etičke problematike (to je razdoblje njegovih rasprava o Hamletu, o piscima Ibse- nu, Strindbergu, Leskovaru); treće razdoblje obuhvaća prema takvoj diobi vrijeme i rad u međuratnom dobu, do piščeve smrti. U jednom trenutku označio je Nehajev to razdoblje riječima: „Tražio sam istinu i uzdigao ju kao jedinu gospodaricu živo- ta . . . Htio sam biti nad ljudima, a nisam znao da je najveće blago biti čovjekom i osjećati na sebi veselje i boli ljudi” (**Knjiga eseja**, 1936., 65). Približio se tada suvremenom životu (**Jubilej**, **Onaj žutokosi**, **Kostrenka**), nastojao je pisati

(nastavak na sl. str.)

Nije li nam prašina prekrila dušu?

Život je pred nama - česta je uzrečica kada se radi o još neostvarenim planovima koji nas vesele ili koji nam ne daju mirna sna. Da, pred nama je život, ali dobro bi se bilo prisjetiti koliko je našega života iza nas, života za koji znamo da je sigurno prošao.

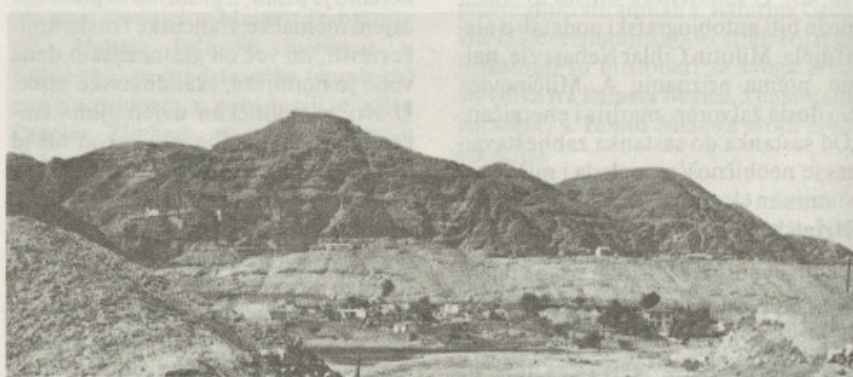
Tko to zna koliko je toga što je pred nama - možda su nam dani odbrojani i možda bi se i na nas mogla primijeniti riječ Svetog pisma: „Luđake, još noćas tražit ću dušu tvoju od tebe“.

A mi trčimo, žurimo, borimo se za svaku marku, za prekovremene satove, tražimo sve što nam opterećuje ovo malo života, posipamo se prašinom materijalizma kako bi nam duša bila što manje vidljiva, manje prepoznatljiva.

Otisnuli smo se u tuđi, daleki svijet da bi nam život postao ljepši, materijalno ljepši, dakako. I ništa zla u tome. A koliko smo zbog toga ostavili, zaboravili? Domovina blijedi u našim dušama, naša su ognjišta zaboravljena i napuštena. Neki se ni kuća, koje su se zvale naše, ne sjećamo. U grlu nas stegne kad pomislimo na grobove u koje smo položili svoje

najmilije. A mi okrenuli ključ u bravi i otišli.

Danas smo se podosta osilili pa i uzoholili, nitko nam nije ravan, ocean nam je do koljena. Često smo slični grmu čije bodljike tupo ubadaju brata čovjeka i čije ispružene grane ometaju slobodan hod prema onima s kojima živimo. Sve nam je manje prepoznatljiva slika Božja na licima onih koje susrećemo. Talog se prelio preko krsne vode kojom smo oprani, a nanosi životne prašine prekrili su u nama dušu, dušu kršćansku, koja sve rjeđe kršćanski diše, misli, djeluje.

Mnoge je duše prašina prekrila više nego pijesak ovu judejsku pustinju

(nastavak s prednje str.)

mirno, objektivno. Tada je nastao veliki roman **Vuci** u kojemu je prikazao hrvatsku prošlost u XVI. stoljeću, željan zorno dočarati „istinsku sliku Hrvatske“ u doba Krste Frankopana, kneza modruškog.

Širem hrvatskom čitateljstvu Nehajev ostaje cjelovitim književnikom poznatim po spomenutim romanima. **Bijeg** je povijest darovita, mlada čovjeka Đure Andrijaševića. Ljudi od njega očekuju velika djela, ali on se u životnoj zbilji ne snalazi, u naletu životnih teškoća drobe se njegovi zanos i krši snaga te se odaje piću i svršava tragično u moru. U djelu kao da je Nehajev išao stopama svoga sugrađanina Vjenceslava Novaka. U romanu se pisac najviše bavio psihologijom glavnoga junaka, ali izvrsni su mu opisi sredine u kojoj Đuro, nosilac radnje, živi i djeluje.

U romanu **Vuci** veoma je brižno skupio povijesnu građu i želio je svaki lik i događaj pouzdano i vjerno prikazati.

Roman je doista „drama hrvatska“ u kojoj su prikazani ljudi koji „življahu otprilike u jednakoj klimi i jednakim uvjetima prirode kao i mi danas“ (**Nada**; Sarajevo 1903., 319.-322.). U jednoj svojoj raspravi o Frankopanima Nehajev je pripomenuo: „Borbe Frankopana jesu borbe velikog feuda protiv apsolutizma kraljeva, ali u isti mah duboko prožete osjećajem posebnog nacionalnog interesa. Krsto piše i osjeća hrvatski, njegovi su službenici djeca domaćeg kraja, on je najjači reprezentant hrvatske državnosti u to doba... njegova je misao potpuna suverenost... U romanu njegova života zapisani su i historijski zapleti svih muka hrvatskih“ (**Jutarnji list**, 9. siječnja 1927.).

4. U povodu smrti Milutina Cihlar Nehajeva njegov je prijatelj Andrija Milčinić uz ostalo pripomenuo da ga je zvao „Mali, jer je bio nizak, ćoskast, svojeglav. Žustar, često otresit, nabusit, ali ne zao. Poslije se mnogo promijenio. Beč (...) i štošta drugo učiniše ga druk-

Strašno je konstatirati da nam životni udari sve manje dozivlju u pamet istinu da na životnom putu nismo sami nego da je s nama Netko velik, dobar, svet koji želi da po životu, ovom zemaljskom, preko mraka smrti prijeđemo u istinsko svjetlo novoga života za koji smo rođeni.

I ne bi nikako bilo na odmet da što češće molimo s jednim vjernikom: „O silni Bože, nauči nas živjeti i hoditi u svome svjetlu, raširi nam dušu da u njoj bude uvijek dosta mjesta za tvoj naum s nama. Pogleda naše u zemlju uprte, u zemlju koja još nikoga nije potpuno usrećila, okreni prema nebu, gdje se svjetlost ne gasi, ljepota ne prestaje i gdje nas očinski očekuješ.“ *H. V.*

čijim... Ali više nije bio onaj zgodni Mali“ (**Hrvatsko kolo**, 1931., 337). Međutim, Mali je porastao, vinuo se do velikog književnika koji se sa svojom silnom naobrazbom, upornom radošću, velikom bistrinom odlučio u svojim radovima zadržavati na pitanjima borbe hrvatskog naroda (pisao je o Stj. Radiću, A. Starčeviću, M. Ogrizoviću, E. Kvaterniku i dr.). Pokušaj tumačenja činjenice zašto je Nehajev pristupio kao suradnik **Jutarnjem listu**, da je doduše izvanredan pisac, ali bez „čvrste i odlučne volje“, ne može to zasjeniti, jer sva piščeva djela i postupci prepleteni su njegovim nazorom: „Nit ima pravog znanja niti istinske veličine izvan čovječstva. Humanizam nije prazna riječ“ (**Hrv. revija**, 1928., 1-2). I doista, čovječnost, iskrenost i srdačnost u djelima M. Cihlara Nehajeva osvaja pozornicu čitatelja; njegova je riječ nadživjela nespornazume i pobijedila ljepotom i čistoćom umjetničkog, istinski umjetničkog izražaja.

Humoreska

Gastarbajterova godišnjica

Drage moje pajdašice i prepoštuvani pajdašeki! Fala dragom Bogeku kaj sme pripadnici jednoga naroda kaj slavi sve. Jedva čakame da moreme preslaviti npr. rođenje, zaruke, vjenčanje, dobi-venu ili zgublenu parnicu na sudu, pak onda kad nešči umre ili kad ideme v mi-rovinu. Ta sva slavljenja su naša svag-dašnjica i te je postale sasvim normal-ne, ali kad nešči slavi npr. godišnjicu dolaska na posel v Njemačku, te zaslu-žuje koju rečenicu više.

Jednoga dana nazval me prijatelj Jura i rekel da sem pozvan v subotu na veselicu. Na upit kaj mu je, kaj slavi, jer red je da mu se kupi kakši gešenkić, odgovorio mi da bum se saznao na licu mjesta. I tak odputio sem se v subotu v jedan poznati lokal, gdje je Jura rezervirao stol za večeru. Za stolem je sedele par poznatih pajdašova koji su nemilice „trusili“ pivicu z votkom (bar sme se neka napitci v Njemačke!). Pajdaš Jura se borme svečane oblekel: plave odijele z lajbekom, bijela košulja z fificu. Da bi mogel donekle pratiti razgovor, pajdaši su bili već v štimungu, sipao sem vuse par Gorbačovki i počeo se motati oko Jure ne bih li saznao kaj se te slavi. Jura, ta stara dobričina, same se podsmehivao i rekel da moram biti strpljiv i da bum se saznao kad dojde vrijeme za te. Poslije obilne večere počeli su pajdaši već pomale pjevati, slaveći ni sami ne znajući kaj. Kad su jeziki postali pomale već teški, zdignuo se Jura, nazdravio pajdašima i domovine pak počeo pripovedati odprilike ovak:

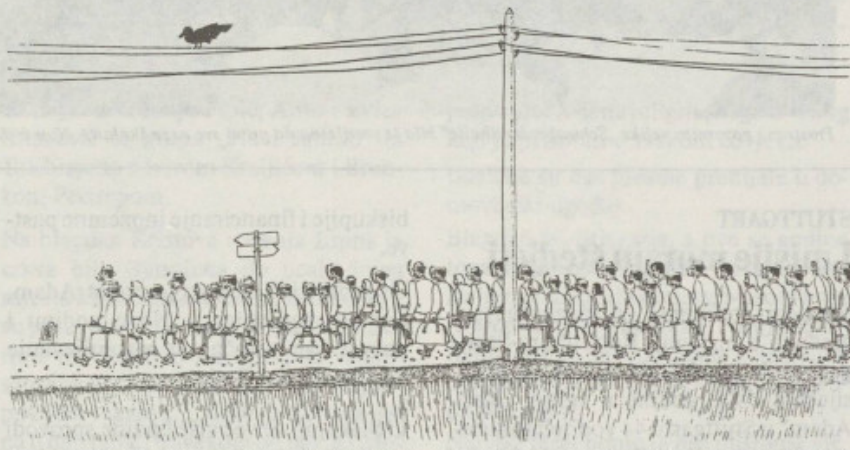
„Dragi moji pajdaši! Drage mi je da sme se ovak lijepe sastali, da uz čašicu proslavimo jednu vrijednu pažnju godišnjicu. Naime, ja denes slavim 15 godina gastarbajterstva v Njemačke. Kad se zmislim kak su nas prije 15 ljeta na Zagrebačkom Glavnom kolodvoru strpali v vagone, kak sme umorni i pijani na Münchenskom kolodvoru, dok sme čakali da nas rasporede kam bu koji išel, jeli suhe sendviče kaj sme ih dobili kakti na ime dobrodošlice, zapitam sam sebe: Jura, Jura, kam su prešla ta ljeta, kak si mogel se te zdržati? Sjećam se kak su nas prvi dan po dolasku slikali

v tvornice, kak su delali analizu krvi da provjere još jempu je li sme stopostotne spremni za arbajt. Ne mrem i ne bum pozabiti prvih dana i mjeseca kad nisem znao ni riječi njemački, kad si trebalo za saku riječi tumača, a je li on prevel točne ili ne, za to te nišči nije pital. Zapamtio sem kak sem bio brz pri kupovanju hrane ili odjeće v trgovine, nisam puno ogledavao kaj kupujem, ionak nis znao kaj piše na upute. Bile je teške i došle mi više put v glavu da se vrnem doma k ženi i djeci, da se vrnem tam gdje sem se zrodio i gdje razmem saku riječi. Nu kad sem se sjetio kakvi bi me podrugljivi smijeh dočeka u selu, odlučio sem ostati, pa kaj bile da bile. Z vremenom sem poštenim radom stekao glas dobrega radnika, pak mi je bile drage kad mi se šef nasmijsao ili me potapšao kakti konja po pleći. Za povišicu nis pital, jer nisam ni znao pitati. Dragi moji pajdaši, znam da ste i vi prešli sličnu Golgotu, nu vam je ipak bile male lakše, vi ste na „baušte“ navijek bili v krugu naših ljudi, a v tvornice je situacija ipak drugačija, tam ne smeš ni puhati kad bi i kak bi štel. Bile su te godine pune zaposlenosti i nije bilo ni traga, bar te nišči nije pokazao, mržnji prema strancima. Kad je sedamdesetih godina počela privredna kriza, primijetili sme, da se naši dojučerašnji prijatelji Nijemci, koje sme znali obilne častit v našim stanovima, neka mijenjaju, neka ne-

staje osmjeha s njihovih lica. Izpočetka je počela tiha, a onda sve glasnija hajka na strance, sve češće se čule da nek ideju stranci otkud su i došli, da kvarime izgled njemačkih gradova itd. Najvećša, najjačša mržnja se izkazuje prema Turkima, no ni mi ne kotirame puno bolje. Promjena vlade u Bonnu davala je nadu u očima mnogih, no kao što se vidi nezaposlenost raste, pogotovo među strancima. Na gastarbajterskom nebu sve je manje zvijezda, a sve je više tamnih oblaka. Dragi moji pajdaši, većina od nas živi životom srednje stojećeg čovjeka, mnogi od nas imaju u tuđini solidne stanove, aute, dobre uštedjine, ali male se koji zmisli dana kad je prvi put stupio na tlo jedne nama nepoznate zemlje, jednog nama suprotnog mentaliteta. Mnogi od nas pozabili su kak su bili teški i nesigurni koraci, kak je bila gorka riža v tuđe kuhinje. Zateo sem odlučio, da za saku suzu kaj sem ju spustio na njemačko tlo, za saku riječ kaj sem ju teško napit, popijem z vami, dragi pajdaši, po jednu kupicu!”

Tak je završio svoj mali ali iskreni govor naš pajdaš Jura. Na rastanku obećali sme jen drugom da od sad bume slavili, ne same 10 ili 15let gastarbajterskog života, neg sake ljeta; sake ljeta treba zalijati suzu kaj sme ju spustili za našim starcima, za ženom i djecom, za rodnom grudom.

Ivek Milčec

D. Trumbetaš: „Tončekov put u Njemačku“. Kad li ćemo doživjeti da nam se svi naši „Tončeki“, svi naši radnici, vrate u domovinu?

STUTTGART

„Gdje je ljubav - ondje je i Bog”

Redovito svake godine Hrvatska katolička misija u Stuttgartu pripremi našoj djeci, našim obiteljima i svima onima koji su daleko od Domovine kulturno-zabavni program u prigodi proslave sv. Nikole i Božića. Bilo je tako i 18. 12. 1983. u jednoj od najljepših dvorana u Baden-Württembergu, u Schwabenlandhalle u Fellbachu.

U prepunoj dvorani vladalo je pravo domaće i ugodno raspoloženje.

U programu s bogatim i raznovrsnim sadržajem nastupile su sve aktivne grupe naše misije. Na početku proslave, na velikoj pozornici, sva školska djeca otpjevala su nekoliko pjesama u čast sv. Nikole, a nakon toga su se redali naši folkloraši, dječji zbor, dramska grupa božićnim igrokazom „Isusov posjet” (dramatizirano prema Tolstojevoj priči „Gdje je ljubav, ondje je i Bog”), zatim dječji orkestar koji je odsvirao desetak božićnih i narodnih pjesama. I narodni guslar imao je svojih pet minuta i kroz to je vrijeme otpjevao povijest Isusova rođenja. Točka za točkom izmijenjivale su se i svaka donosila nešto novoga i ne-

ki posebni doživljaj. Ipak, najdraža točka bila je ritmička vježba „Lijepa naša” koju su izveli mladi naše misije uz pratnju orkestra, a pjevanje je predvodio mješoviti zbor misije.

Nikolinje se ne može zamisliti bez sv. Nikole. Kada se na pozornici pojavio sv. Nikola u svom poznatom biskupskom odijelu, uz pratnju crnog krampusa, dječjem oduševljenju, a kod nekih i strahu, nije bilo kraja. Djeca su se radovala svečevu daru, a još više njegovu dolasku i njegovim riječima koje im je ovom prilikom uputio. I nije bilo lako izići sv. Nikoli na kraj s darovima, jer ih je trebalo podijeliti više stotina.

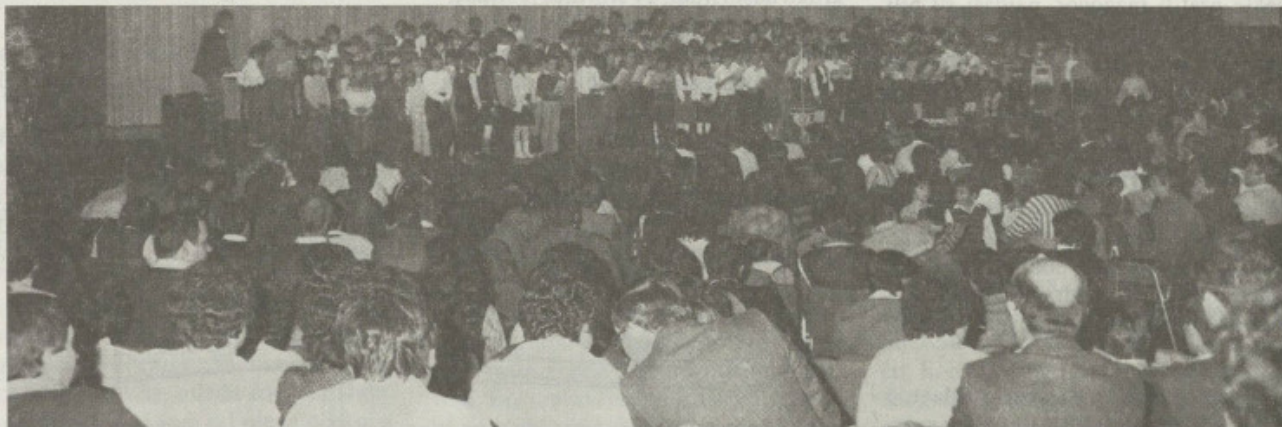
A nakon dijeljenja darova, tombola bijaše radost za sve. Sretnima pokloni, a ostalima nada da će i oni ubuduće imati sreće.

Poslije ovog programa na pozornicu je stupila vokalno-instrumentalna grupa Hrvatske katoličke misije iz Ulma „Mladost 5” i zabavljala dugo u noć. Nadojmo se da će ova večer ostati u dugom i lijepom sjećanju i našoj djeci i svima onima koji su se te nezaboravne večeri našli na ovoj proslavi.

Hrvatski katolici u Stuttgartu, koji nisu za božićne blagdane otputovali u Domovinu, ispunili su na polnoćku konkatedralu st. Eberharda. Ovdje je i najveće nedjeljno okupljanje vjernika Stuttgarta na slavljenje svete Mise. Brojni vjernici i te večeri, a i nekoliko nedjelja prije Božića, pristupili su svetoj ispovijedi.

Prije polnoćke izveden je božićni igrokaz „Moj Isuse, jesi li tu?” Igrokaz je bio zanimljiv, poučan i suvremen, jer je obrađivao obiteljsku problematiku. Nakon igrokaza nastavila se božićna polnoćna misa. Cijela Crkva sudjelovala je u pjevanju božićnih pjesama. Zanimljivo je spomenuti da je radio Köln snimao polnoćnu Misu. Najdirljivije je bilo kada su na scenu stupili naši najmlađi, obučeni kao anđeli sa slovima u rukama i zaželjeli SRETAN BOŽIĆ. Pedesetak predškolske djece, obučeni također kao anđeli, poredali su se po troje, a svatko je držao u ruci svijeću: crvenu ili bijelu ili plavu. Ovaj prizor sve je prisutne povezao s Lijepom našom.

Nakon polnoćke božićno slavlje nastavilo se ispred crkve i u centru naše misije. A na sam blagdan Božića vjernici su se okupili na pet mjesta da svečano proslave ovaj jedinstveni događaj-rođenje Bogočovjeka. M. Vukman

Prostrana pozornica velike „Schwabenlandhalle” bila je pretijesna da primi sve naše školare. Ni u dvorani nije bilo slobodnih mjesta.

STUTTGART

I misije moraju štedjeti

Na poziv referenta za inozemne sugrađane u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, prelata J. Adama, okupila su se 16. siječnja 1984. godine u zgradi „Karl-Adam” u Stuttgartu 44 voditelja-misionara inozemnih misija u ovoj biskupiji. Tema susreta: financijska problematika

biskupije i financiranje inozemne pastve.

Uvodnu riječ izrekao je prelat Adam, čestitao sudionicima Novu godinu i pozvao sve nazočne na razumijevanje biskupijskih teškoća.

U biskupiji se već više godine sprovodi akcija štednje u koju su uključene i inozemne misije. O biskupijskim izdacima

i mogućim načinima štednje govorio je podrobno g. W. Eckert. Zatim se pristupilo radu u grupama pojedinih jezičnih skupina. Potom su predstavnici pojedinih grupa iznijeli svoja mišljenja i stavove glede štednje podržavši planove biskupije u tom pravcu.

Na kraju sjednice izrekao je prelat Adam riječi zahvalnosti svim prisutnima. - Acivi -

WAIBLINGEN

Put k obiteljskoj radosti

Župna dvorana sv. Ante u Waiblingenu bila je 10. 12. 1983. prepuna ljudi. Posebno je bilo mnogo djece kojima je tog dana „Sv. Nikola“ podijelio lijepe darove. Poslije pozdravnog govora voditelja misije fra Ivana Čupića, prišlo se k izvođenju igrokaza „Put k obiteljskoj radosti“ koji je napisao svećenik Ivan Zirdum. Kad se zavjesa otvorila, nastala je potpuna tišina. Čak su i djeca pozorno pratila teškoće koje je proživljavala obitelj čiji je hranitelj postao alkoholičar.

Pozornica je bila uređena kao velika obiteljska soba u kojoj je na početku vladao mir, radost i sreća. Otkad se otac propio, ta je soba za troje djece postala pravi pakao. Djeca su gladna, prestrašena, slabo uče, a majka ispačena, slabih živaca i slomljena brigama oko ishrane obitelji. Otac kojega je alkohol osvojio dolazi kući pijan, razgani djecu, čak im prijeti da će ih sve poklati. Nagovaranja, uvjeravanja, zaklinjanja ništa ne pomažu i, nakon jedne velike svađe, žena odlazi s djecom k svojoj majci, a Marko, tako se zvao otac-alkoholičar, ostaje sam punih osamnaest mjeseci. U tom vremenu proživljava on tešku duševnu krizu, bori se s alkoholom i sa samim sobom. Došla ga je posjetiti i socijalna radnica, ali razgovori s njom, barem u početku, nisu bili uspješni. Tek kad mu je najstarija kćerka Blaženka u pismu napisala: „... Tata, zar ti više voliš raki-ju nego nas...“, u njemu se nešto preokrenulo, probudila se njegova očinska ljubav prema djeci. Počeo se liječiti, ustrajao je, a žena ga je u tom podrža-

„Tata, zar ti više voliš rakiju nego nas?“ upitala je mala Blaženka svoga oca-alkoholičara i on je prestao piti

vala dolazeći u klub liječenih alkoholičara.

Marko se izliječio, ali je još uvijek bio sam. Nije bio sretan, očajavao je u napuštenom stanu, analizirao svoj dosadašnji život i s tugom u srcu prisjećao se sretnih trenutaka. Ni susjeda ga nije znala ni mogla utješiti. On je čeznuo za svojom ženom i za svojom djecom.

Jednoga dana ulete u njegov stan njegova razdragana djeca i žena. Za Marka je to bilo novo rođenje – obnovljena je obiteljska sreća. Božić je konačno ušao i u tu kuću. Posljednja scena ovoga igrokaza završava pjesmom „Radujte se, narodi“, a onda se spustila zavjesa.

Burni pljesak gledatelja pokazao je da su akteri ove drame – vjernici iz misije Waiblingen, uistinu uspjeli. Marijan, Stanka, Nada, Ana, Ivanka, Bernard, Meri i Katarina odlično su odglumili

svoje uloge i bili neobično veseli jer je njihov tromjesečni rad urodio plodom.

Među gledateljima su mnogi plakali. Neki su možda odrasli u takvim obiteljima, a neki možda u njima i danas žive. U gledalištu su bili zapaženi članovi kluba liječenih alkoholičara sa svojom socijalnom radnicom iz stuttgartske misije. Jedan je od njih iskreno priznao: „Kod nas je, dok sam pio, to bilo još strašnije“.

Dao Bog da izvođenje ovog igrokaza potakne bar jednog alkoholičara na liječenje. Bio bi to velik uspjeh – spasio bi jednu obitelj!

Poslije igrokaza slijedila je zajednička večera, a onda se slavlje, uz pratnju VIS-a „Mladost 5“ iz Ulma, nastavilo do kasno u noć. Ljudi su se razišli svojim kućama oduševljeni i obogaćeni ovim nezaboravnim susretom.

Stanka Vidačković

SPAICHINGEN

Krist nije ideal preživljene religije

U lijepo ukrašenoj i prostranoj župnoj dvorani u Spaichingenu najmlađi ove misije, zajedno sa svojim roditeljima, oko 350 osoba, svečano su proslavili blagdan sv. Nikole.

Uzdаницa Crkve pozdravljala je dragog sveca na svom materinskom jeziku. Ri-ječi i stihovi koje su djeca izgovarala širili su se do domovine noseći pozdrave djedovima, bakama i vršnjacima.

Za uspjeh ove svečanosti vrlo su zaslužni Marko i Angela Selak, Jozo i Milica

Gasić, Jozo i Janja Prpić, Anto i Evica Knezović te grupa „Plavi Jadran“ iz Tuttlingena s Ivicom Kraljićem i Brankom Pecirepom.

Na blagdan Kristova rođenja župna je crkva bila ispunjena do posljednjeg mjesta kao nikada do sada. Euharistiju su predvodili mjesni misionar Ivica Borić i vlč. Bosiljko Rajić, tajnik vrhbosanskog nadbiskupa. Misionar je u povijesti rekao: „... Krist se treba iz dana u dan raditi u svakom od nas. Kristovo rođenje u čovjeku nije mrtvi ideal nego životnost života. Krist nije ideal

jedne preživljene religije, nego živi Bog koji je prisutan u svakom čovjeku.“

Božićne su nas pjesme prenijele u domovinski ugođaj.

Blagdan sv. Stjepana, a ove se godine toga dana slavio i Iseljenički dan, proslavljen je u Tuttlingenu sv. Misom koju je predvodio vlč. Bosiljko. Poslije euharistije bile su na redu agape koje uvijek učvršćuju i pokazuju zajedništvo naroda Božjega.

Najveći teret ponio je naš misionar vlč. Borić koji pokazuje veliku brigu za svakoga čovjeka. Bog mu platio! Franjo Šimić

Kako sam doživjela Božić i vidjela sebe na televiziji?

Meni je najsvečaniji i najljepši dan u godini Božić. Sve je onda u pokretu u našem domu već nekoliko dana prije. Mama peče kolače, tata kupuje darove, a mi djeca pomažemo, ali vrlo malo, jer učimo za božićne priredbe razne igrokaze i pjesmice koje se davaju u školama i drugdje. U našem društvu „Vladimir Stahuljak” još smo u kolovozu dobili uloge za božićnu priredbu koja je bila 11.12.1983. poslije podne, iza sv. Mise. Udzbuđeno sam čekala zajedno s drugom djecom hoće li doći puno ljudi. U prepunoj dvorani davali smo malu operetu „Moja domovina” koju je napisao naš dirigent prof. Ante Svoboda. Mi smo jedva stali na pozornici s našim stalcima za note, jer nas ima preko 50. Bilo je čak guranja za mjesta. Obučeni smo bili svi u narodne nošnje iz raznih krajeva Hrvatske. U dvorani su gorjele svijeće, a na pozornici također. To mi je bilo prekrasno.

Kad je došla „Vila Velebita” s malom djecom, vidjela sam da roditelji i drugi u dvorani brišu suze. Kada smo svirali i

pjevali božićne pjesme, svi su u dvorani pjevali zajedno s nama. To je bilo divno. Gospođica Biserka Fedor naučila nas je plesati narodna kola, pa smo u narodnim nošnjama bili sigurno najljepši.

Na kraju je došao sv. Nikola. Nastala je vrisaka od radosti, gurali smo se oko njege radi darova koje nam je bogato dijelio. To je bilo krasno. No morali smo brzo kući da se ispravimo i spremimo za naše putovanje u Mainz (13.12.), u ZDF, gdje će nas snimiti za božićnu priredbu na televiziji.

Svi smo razmišljali kako će to biti i kako će proći? Brisali smo svoje tamburice da se sjaju, mame su uređivale narodne nošnje, jer smo znali da će nas gledati cijela Europa. U autobusu smo bili mirni, sve od brige, da li će sve dobro biti. Bože, koliki je taj ZDF - cijeli grad, a Studio III pun hodnika, svjetla, mikrofona.

Gosp. Fischer odmah je poslušao kako sviramo i pjevamo i nakon toga rekao: „Ovo će biti najljepši finale.” Onda je došla spikerica Elfi von Kalckreuth i

najavila nas, a mi napeto čekali da nam dirigent prof. A. Svoboda kaže: „Tri, četiri” i da počnemo...

Iako smo već oko 50 puta nastupali na raznim priredbama, ja sam čula moje srce kako lupa od uzbuđenja. Kad smo zapjevali i odsvirali našu drugu pjesmu - „Narodi nam se Kralj nebeski”, svi su nam čestitali i bili sretni da ne moraju nekoliko puta snimati, jer naše je pjevanje i sviranje bilo od prve dobro. Još su nam kazali: kad ste tako svirali i pjevali, pokazat ćemo vam snimku da se prvi vidite. Bilo je tako. Ah! Kako je lijepo i divno bilo! Onda su gospođa Elfi von Kalckreuth i gosp. Röll u naše kaidanke upisali svoje autograme.

Za nagradu za sve lijepo izvedeno išli smo na zrakoplovno uzletište Frankfurt, a onda sretno, pjevajući u autobusu, stigli kući. Preko radio Kölna i „Deutsche Welle” sve o našem društvu saznao je gospodin Milan Vucković od našeg dirigenta prof. A. Svobode. Mi smo bili veseli da smo i gospodina Vuckovića tamo vidjeli i s njim razgovarali. Vi koji ste nas 24. 12. gledali i slušali kažite nije li bilo lijepo na ZDF-u na sam Badnjak.

Helene Gobin, 6. razred

DÜSSELDORF

Noć je hladna, al' su srca vruća!

Vesela atmosfera u dvorani Hrvatske katoličke misije u Düsseldorfu. Sastalo se oko 800 Hrvata i Hrvatice, nakon bogoslužja, na poziv svog dušobrižnika p. Nikole Čurčije da bi prisustvovali bogatom kulturnom programu uoči božićnih blagdana.

Vedro je, prohladna noć 11. studenog 1983. Nešto poslije 18 sati p. Nikola pozdravlja prisutne i najavljuje bogat kulturno-zabavni program.

Prva točka programa - „Lijepa naša”, u izvedbi naših sedam djevojčica od 4-6 razreda duboko je dirnula prisutno slušateljstvo jednostavnošću i neprikrivenom iseljeničkom patetikom. Dječji su glasovi u drugoj točki pozdravili Spasiteljevo rođenje ispjevavši nekoliko starih božićnih pjesama. Mješoviti zbor, pod ravnanjem sestre Aleksije, izmamio je spontan pljesak svojim skladnim i dobro uvježbanim pjevanjem. Recital „Svaka tuđa zemlja tuga je golema” (zbirka hrvatskih pjesnika - p. Ivan Njmac) dao je poseban ton cijeloj priredbi

izabranim tekstovima naših hrvatskih pjesnika o tuđini.

„Bunjevac” koji je zajedno s našim mladima i djevojkama temeljito i zdušno pripremao gosp. Valent Ivček unio je vedrinu u duše. Bogata božićna tombo-la, uz darove sv. Nikole, veselila je i djecu i odrasle. Kraj programa bio je povje-

ren VIS-u „Zagreb”. Ples uz tonove domaćih pjesama trajao je do kasno u noć. Rastanak uz čestitke, iskrene želje za sretan odlazak onima koji će za Božić biti u dragoj nam Hrvatskoj... Düsseldorfska prohladna zimska noć pratila je i tada, po tko zna koji put, hrvatske korake...

Mario Bilić

Recital „Svaka tuđa zemlja tuga je golema” dao je posebno sadržajan i poručljiv ton cijeloj priredbi u Düsseldorfu

BIELEFELD

Nikolinje - obnova starih običaja

Misija Bielefeld organizira svake godine već tradicionalne susrete za svoje vjernika prije njihova odlaska u domovinu za božićne blagdane. Tako je 4. prosinca 1983. bio upriličen takav susret koji je započeo sv. Misom da bi se nastavio u velikoj dvorani „Wienfriedshaus“ koja je bila potpuno ispunjena. Mnoge su obitelji donijele kolače i domaće specijalitete i tako se, uz kavu i piće, stvorila prava obiteljska atmosfera. Posebno su djeca bila iznenađena i razdragana zbog neočekivanog dolaska „Sv. Nikole“. Pošto su mu obećala da će biti dobra u kući, na vjeronauku, u školi i na ulici, bila su bogato nagrađena. A bilo ih je više od stotinu. Dolazak „Sv.

Iako je pri pojavku „Sv. Nikole“ na pozornici obično velika gužva, on ipak ne zaboravlja nagraditi svako dijete

Nikole“ iskorišten je kako bi se obnovili ili osvježili naši stari običaji. Ulogu sv. Nikole vješto je odglumio g. Adam Jelić, vrijedni član misijskog pastoralnog vijeća.

Djeca su pjevala i recitirala prigodne pjesme. Vedrine i plesa nije manjkalo. Nije se zaboravilo ni one najpotrebnije - karitasovu djecu u Zagrebu. Za njih je te večeri skupljena svota od 700,- DM.

DORTMUND

„Izabra Krist mlade da ponesu baklju vjere“

„Svijet i vrijeme u kojemu živimo za vas su jedno veliko iskušenje, izazov“ - ovako se obratio Sv. Otac Ivan Pavao II mladima na svom putovanju kroz Austriju. Vrijeme kušnja, borbi, sumnja i često puta nerazumijevanja! Ne baš rijetko čujemo uzdahe starijih: „Oh, Bože moj, ova današnja mladež! Eh, kad smo mi bili mladi!“ i naših misionara: „Gdje je naša mladež, crkve postaju prazne, što je s njima?“ . . .

Dobro i lijepo su zapazili naš misionar vlč. Zdravko Čulić i pastoralna suradnica Kata Đaković, da je mladež tu, da za nju treba nešto lijepoga, duhovnog spremati, pozvati je, ući u zajednički razgovor, koracati zajedničkim putem . . . I nisu se razočarali. Priličan broj mladih iz misija ruskog područja: Dortmund, Hagen, Bochum i Essen, našlo se zajedno na sam blagdan sv. Stjepana, mladića-mučenika. Ni kišovito vrijeme, ni rijetke prometne veze, ni neispavana oči, nisu smetale da pođu na ovaj zajednički susret, na susret duhovnog obogaćenja. Oko devet sati, kao kakve rječice, polagano smo se slijevali u lijepu, prostranu, a iznad svega ljubavljenu toplu Hrv. kat. misiju Dortmund. U pozivnici koju nam uputi naš don Zdravko stajala je njegova lijepa pjesma nama mladima, riječ ohrabrenja: „Vi mladi, vi ste divni - vas izabra Krist da ljudima ponesete baklju vjere, poruku mira, radosti i sreće, pa makar kroz brdo burâ i olujâ.“

Oko 9.30 zajednički smo zapjevali našu drevnu popijevku „Radujte se narodi“ - i nehotice bi čovjek pomislio: „To otajstvo čuj, čuj i k Dortmundu pristupljaj“. Bila je uistinu sreća i zadovoljstvo u našoj sredini pozdraviti dragog prijatelja mladih i predavača dr. Josipa Čorića, koji je došao iz Rima da nam uputi svoju prijateljsku riječ. Temu „Mjesto i uloga mladog čovjeka u društvu i Crkvi“ naš dragi predavač lijepo je obradio. U 11 sati je počela svečana sv. Misa koju je predvodio dr. Josip Čorić. U prepunoj crkvi posebno je bilo lijepo gledati mladost u ovako velikom broju, iz raznih misija, krajeva, ali istog srca i duše, kako zajedno moli, pjeva, blaguje Tijelo Kristovo.

Kao u predavanju tako je i u propovijedi dr. Josip naglasio da Bog i čovjek danas najviše trebaju mladog čovjeka. Svaka čast starijima, ta i oni su bili mladi, ali mladi čovjek zna i može najviše ljubiti. A ovaj blagdan, blagdan sv. Stjepana, mladića-mučenika, potvrdio je, da se za ljubav isplati raditi, živjeti pa i umrijeti.“

Na kraju smo zapjevali „Ostani s nama“. Svi glasovi se složili u jedan, u jednu čežnju: ostani s nama, Gospodine! Nakon sv. Mise zajednički smo objedovali i prije dogovorenog vremena došli ponovno slušati našeg don Jozu, koji je danas, kao i uvijek, neumoran. Iako su božićni blagdani prepuni posla i pomalo umora, naš nam je don Jozo rekao: „Sata danas nemam, sve vrijeme koje nam Bog pokloni danas ćemo zajednički provesti i priliti kao dar.“ Na-

stavljeno je lijepo predavanje, živa mladenačka diskusija, otvorenost. Mladi su postavljali pitanja, kojih od nas mladih svaki sigurno podosta ima. Noć se polagano spuštala i ona kao da nas upozori: dosta za danas. Na kraju je provedena anketa, koliko puta, kada i gdje bi se željeli sastati i o čemu razgovarati. Mladi su izrazili želju da se bar jedanput mjesečno održi ovakav susret. Predložene su i teme, naravno, one koje mladi žel, o kojima žele zajednički porazgovarati. Glasalo se i za mjesto susreta. Isti broj glasova dobile su misije i Hagen i Dortmund i Bochum. Vidi se, da je mladima svejedno gdje, važno je da se ponovno nađemo zajedno. Izražene su i želje da se ponovno ode u Rim u nadi, da bi nas naš don Jozo još jednom mogao provesti kroz vječni grad. Zbog prostora odlučeno je da se idući susret održi u Dortmundu. Nadati se, da će se i druge okolne misije priključiti ovim lijepim susretima. „Susret je dar što ga nebo daje zemlji“, kaže I. Golub. Prijateljsku, a još više pastirsku riječ našeg don Jozu trebalo je doživjeti, osjetiti, zato nije ni čudo što su mladi pitali da je presnime, jer to žele ne jednom, nego više puta čuti. Vjerujem, da bi naš don Jozo, don Zdravko i svi mi bili sretni kada bi to „presnimili“ za cijeli život!

Radosni smo što smo doživjeli ovakav jedan lijepi dan i na rastanku rekli smo don Jozu: „Nemojte otežati s dolaskom, dođite nam opet!“ A našem don Zdravku i past. suradnici Kati jedno veliko hvala! Do idućeg susreta u Dortmundu!

Sudionik

HANAU

U znaku desetgodišnjeg postojanja

Kao što je misija skromno osnovana, tako je skromno i nenametljivo 10. 12. 83. i proslavila desetu obljetnicu svoga postojanja. Velim skromno, jer nije imala i nema bučnih i razvikanih imena; ljudi koji joj geografskom pozicijom gravitiraju, nikad nisu sačinjavali mase. Dan danas kod jednog dijela pripadajućih vjernika nije postignuta kompaktnost. Karakterna različitost ljudi obojena regionalnim stavovima, nije nažalost ni u tuđini prevladana. BOŽIČEVANJE, nazovimo tako ovogodišnje predbožićno slavlje naše jezgre-zajednice, ove kao i svake godine do sada, dalo je pozitivnu sliku našeg vjerničkog zajedništva i vjerničke povezanosti s misijom baš o ovom malom jubileju.

Odbor za organizaciju ovog božićnog slavlja uspješno je izvršio pripreme, okupio preko šezdesetak aktivnih sudionika, priredio za djecu i najmlađe naše tradicionalno narodno slavlje sv. Nikole, koji je skupini od 30-tak vrijedne djece koja se okupljaju u misiji i dolaze na vjeronauk, podijelio uobičajene pobudne darove. Neposredni kontakt sv. Nikole s djecom povećao je radost i žar u djeci i mališanima. Da i tako zavole misiju.

Uz domaću pjesmu i kapljicu, što suzu u tuđini izmamljuju, te obilat stol priređen na naški, domaći način s nekoliko odojaka, bilo je tu kola i „ugodnog razgovora hrvatskoga”. Osim svođenja u ove manifestativne okvire, 10-godišnji jubilej došao je do izražaja kroz duhovnu potku prigodnog predavanja što ga je održao o. Nikola Zovkić, misionar iz Wetzlara, kao posebni ugledni gost ovog slavlja i jubileja. Tako je osim bogoslužnim i molitvenim činima, uz ovaj mali jubilej, izvedenima u crkvi, ova obljetnica i na ovaj način doprla do svijesti svih članova ove zajednice, koja na terenu od Hanau-a do Fulde i Marburga broji kojih 1.500 duša. U referatu o postojanju misije, što ga je održao sadašnji župnik o. Marijan (Dinko) Kovač, došle su na vidjelo neke bilance. Tako: podijeljeno je 110 krštenja, vjenčano samo 14 parova. Uglavnom svi se mladi bračni parovi odlaze vjenčati u domovinu. Tako se tamo ide i umrijeti. Misionar je imao posla samo s dva pogreba. Ali se mora ustvrditi da je situa-

cija s rastavama brakova tragična, kao i da je među mladima sve prisutnija pošast preuzimanja modela predbračnog života njemačkih mladih prijatelja. Na području života mladih, kao i u pitanju odnarođivanja i otuđenja, moramo govoriti o plaćanju danka tuđini, što će se veoma nepovoljno odraziti na povratak zavičaju.

Živa je aktivnost misije glede okupljanja djece radi podijeljivanja sakramenata inicijacije. Samo ove godine, da li zato jer je ovo Jubilejska godina Spasenja? – sakramentu prve sv. pričesti na cijelokupnom terenu misije, a treba na tolikom terenu često pojedinačno okupljati ih na pouku u privatnim stanicama, pa je to važno naglasiti da se bolje uoči uloga i posao misionara, pristupilo je 22-oje djece. Povremeno se javljaju i odrasli za prvu pričest ili ih misionar pronalazi kad neki želi kumovati, pa je tu šansa da se najprije oni – kumovi – uvedu u kršćanstvo. Nedjeljni susreti okupljaju, kao i u drugim

dijelovima kršćanskoga svijeta, oko 10 posto vjerujućih, tj. gorućih i oduševljenih katolika.

Odgojne komponente ovog vjerničkog slavlja, začinjenog malim jubilejem, slile su se u rodoljublje koje je krunski sadržano, a umjetnički lijepo, bez da itko povrijeđen može biti, u „Lijepoj našoj”.

A misija i unaprijed želi biti kutak domovine, zavičaja, svima nama čija privremena iseljenost premašuje i sam jubilej misije.

Društveni tisak, „Hanauer Anzeiger” npr., posvetio je ovom događaju 23.12.83. jedan svoj stupac, uz popratnu sliku.

Kroničar je misije mogao zabilježiti: 10. prosinca 1983. nije bio samo prigoda da se slavi, nego i da se produbimo u zajedništvu, da sebe bolje spoznamo u svom trajanju i postojanju i da spoznamo kako krećemo u daljnu etapu svoje iseljeničke sudbine, koju želimo vezati uz Boga.

Dinko Grajski

Slaviti ili ne slaviti godišnjice naših misija – to je ozbiljno pitanje. Naši ih misionari slave. I s pravom! Početak postojanja misija je zapravo početak organizirane pastve za naše ljude, početak okupljanja i zajedničke molitve, početak skupnog čuvanja vlastitog identiteta i preživljenja u tuđini. Na slici: detalj s proslave desete obljetnice misije Hanau.

I Frankfurt ima svoga „Don Camilla“

U utorak, 24. siječnja 1984., primio je fra Ćiro Markoč, dugogodišnji i popularni hrvatski misionar u Frankfurtu, zajedno s njemačkim protestantskim kolegom, prvu nagradu zaklade „Humor u Crkvi“, koju su prošle godine ustanovili svećenici-umirovljenici mons. Walther Adlhoeh (s katoličke strane) i župnik Ernst Schäfer (s protestantske). Žiri ove zaklade dodijelio je fra Ćiru ovu nagradu, između ostalog, i zbog njegovih „fra Jurinih“ dosjetki i razmišljanja koja su, iz pera Ive Hladeka, objavljena u „Crticama iz života naših iseljenika“ u „Živoj zajednici“. „Fra Jure“ – to je po prilici – fra Ćiro Markoč.

Velika dvorana u „Dominikanerkloster“ u Frankfurtu bila je te večeri puna uzvanika: uz predstavnike obiju Crkava bilo je tu novinara i kamermana (svečanost je prenio Hessenski program njemačke televizije), profesora, zastupnika grada i, dakako, hrvatskih gastarbajtera.

Kabaret bavorskih protestantskih župnika nastojao je u dvije scene, s vrlo nezgrapnim tekstovima, pomiriti Papu i Luthera. Čini nam se, da bi bolje bilo, da nije ni nastupio. Ima granica preko kojih se ne ide i preko kojih se ne smije ići.

Za predavanje pak čuvenog židovskog znanstvenika dr. Pinchas Lapidea možemo reći samo sve najbolje. Bio je zbilja perfektan (samo da je manje govorio, da je skratio!). Govorio je o „Humoru u Bibliji“ – kako u Starom, tako i u Novom zavjetu. Ne možemo zaboraviti njegovih dviju tvrdnji: „Da je Eva bila malo manje brbljava, još bismo i danas bili u raju“ i „Tako je visoka bila kula babilonska, da je sam Gospodin morao sići na zemlju – da je vidi.“ I pitali smo se: odakle mu ono i onoliko poznavanje cijele Biblije. Svaka mu čast!

A onda je progovorio fra Ćiro na sebi svojstven, kazališni način. Prozvao je g. I. Hladeka i urednika „Žive zajednice“, zahvalio žiriju za dodjelu nagrade i spomenuo da su ga zbog njegova tipičnog nosa još u mladim danima zvali „Fernandel“ i „Don Camillo“, ispričao nekoliko umjesnih šala, darovao u ime misije zakladi polovicu školjke teške 80 kilograma, par litara zagrebačke

šljivovice i svima zaželio „Prost“. Urnebesni pljesak publike potvrdio je da je nagrada za humor došla u prave ruke.

Na kraju je „Croatia-ensemble“, na vrlo stisnutom prostoru, odigrala „Baranju“ i „Prigorje“. Dr. Lucić je sa svojim izvođačima i svojim sadržajnim uvodnim riječima nadvisio sam sebe i svoju grupu. Pljesak – dug, duži od svih drugih aplauza zajedno! Zna ta hrvatska katolička mladež u Frankfurtu plesati. Nema im ravnih u ovoj zemlji, kažu mnogi. Podrži ih, Bože!

Dr. fra Ćiro Markoč – frankfurtski „Don Camillo“

A za stolom, za kojim je sjedio i pisac ovih redaka, pita postarija žena: „Jesu li to Exilkroaten“. „Bože“, pomislismo, „koliko li nas ta dama poznaje!“ Ne, to su sinovi i kćeri domovinskih roditelja koji u Frankfurtu mučno i krvavo kruh svoj zarađuju!

I kad se sve sabere, može se kazati, da je ipak najvedrija i najljepša bila točka folklorne misijske grupe „Croatia“.

Frankfurtske novine (a ima ih dosta!), da ne spominjemo televiziju, počev od „Frankfurter Allgemeine“, pa do „Abendpost“, „Bildzeitung“ (gdje se ta novina sve ne nađe?), „Neue Presse“ i dr. zabilježili su ovaj događaj kao da se stvarno radilo o dodjeljivanju Nobelove nagrade našem fra Ćiru. Hvala im! Sve su zabilježile u riječi i slici.

Recept

Biblijski kolač

Da bi se jednom na sasvim originalan način pozabavio Biblijom, pokušaj ispeći biblijski kolač. Recept nam može pomoći da marljivije i s više žaral listamo u Svetom pismu. Pa, pokušajmo! To nije težak posao za onoga koji se imalo snalazi u Bibliji.

Treba uzeti:

1,5 šalice
– Ponovljeni zakon 32,14 a

6 komada
– Jeremija 17, 11

2 šalice
– Suci 14, 18 a

4,5 šalice
– 1. Knjiga o kraljevima 5,2

2 šalice
– 1. Samuelova 30,12 a

0,75 šalice
– 1. Korinćanima 3, 2

2 šalice
– Nahum 3, 12

1 šalicu
– Brojevi 17, 23b

1 mjericu
– Levitik 2, 13

3–4 čajne žl.
– Jeremija 6,20

3 čajne žlice
– Prašak za pečenje (molitva)

Priprema

Treba slijediti Salomonovu riječ – Izreke 23,12

Tip

Paketiću praška za pečenje treba dodati čašu meda. Tijesto je prilično mekano. Vrijeme pečenja – sat i pol.

Ne zaboravi: U svakom slučaju uzeti – Matej 19,12d

Kad se kolač počne jesti:

– Luka 14, 12–14. „Image“, rujan 1983

Nadamo se da će fra Ćiro, u „Živoj zajednici“ nazvan „fra Jure“, i ubuduće usprkos podmaklim godinama i narušenom zdravlju, davati dovoljno potke za Hladekove „Crtice iz života naših iseljenika“.

I. Vugdelija

FRANKFURT/M.

„Poleti, golube, poleti!”

Na svim susretima koje je u studenom i prosincu 1983. godine organizirala Hrvatska zajednica u metropoli na Majni bilo je mnogo svijeta, radosti, zadovoljstva i poruke.

Tako je 3. 12. više stotina mladih pozorno slušalo „Sv. Nikolu”, primilo skromne darove i otpjevalo mu nekoliko lijepih pjesama. On je obećao da će i dogodne doći ukoliko djeca postanu još bolja i poslušnija te ukoliko bolje nauče hrvatski.

Katedrala je na Misi za one naše koji odlaze u domovinu, 11. 12. 83., bila pretijesna. I prvi čovjek Crkve u Frankfurtu na Majni, gradski dekan g. K. Greef, uputio je našim radnicima iskrene i tople čestitke za nadolazeće blagdane. Mnogi naši ljudi još uvijek misle da Nijemci ne znaju toplo i duševno govoriti. Znaju, i te kako znaju.

Toga dana popodne održana je u „Haus Gallus” vrlo uspješna i zanimljiva priredba. Pjesme djece iz vrtića, pjesme zborova, božićno raspoloženje – sve je to umirujuće i usrećujuće djelovalo na dušu našega sve nemirnijega i nesigurnijega čovjeka. Nad igrokazom „Ja sam znala da ćeš doći”, koji je izvela misijska dramska grupa, mnogi su se zamislili. Otac, glavno lice te pripovijesti, radi

Teško je znati čemu se ljudi na Silvestrovo više raduju: Staroj godini koja odlazi ili Novoj koja dolazi. Važno je da se raduju.

dugo u Njemačkoj, zaboravlja obitelj u domovini, otuđuje se, ne ide kući, propada... A onda, nošen nekim podsvjesnim nagonom, stiže u svoj kraj za Božić. Njegova ga djeca prepoznaju i dovode u njegov dom. Radost je potpuna! Nije to nažalost samo priča. Stvarnost je to. Mnogi zaboravljaju svoju obitelj. Nadođemo se „da će ipak doći”. Ako ni za što drugo, a ono radi djece.

Neumorna „Croatia-ensemble” i mladi VIS „Fantazija” stvarali su ugođaj za oko, uho, srce – da bi veselje bilo potpuno.

Nova se godina čekala opet u „Haus Gallus”. Samo da je dvorana bila još ve-

ća! Organizaciju dočeka preuzela je već spomenuta „Croatia-ensemble” na čelu sa svojim voditeljem dr. J. Lucićem. Čitanje Sv. pisma, molitva, nagovori, pjevanje, filmovi, tombola – sve je to vjernički i ljudski osmišljavalo tu „najdužu noć u godini”. Pet golubova-listonoša s porukama mira, ljubavi i razumijevanja poletjelo je iz ruku fra Čire Markoče na sve četiri strane svijeta i u dragu domovinu. Originalno i dopadljivo. A potom veselje, pjesma, ples.

Naš svijet zbilja uživa u priredbama koje organizira Crkva. Ona ga ne razočarava! On joj vjeruje! Samo da je tih priredbi još više!

Iv.

WAIBLINGEN

S. Cecilija ponovno u hrvatskoj pastvi

Hrvatska katolička misija u Waiblingenu dobila je još jednu župnu pomoćnicu u osobi setre Cecilije Mikac, karmelićanke. S. Cecilija je 9 godina radila u našoj misiji u Ludwigsburgu, a ujedno je i član Vijeća za hrvatsku migraciju u Zagrebu.

Rođena je u Brestu u Čićeriji (Istra). Karmelićanka je od god. 1942. U svojoj je zajednici vršila odgovorne dužnosti ekonomice, magistre novakinje, kućne poglavarice i provincijalke.

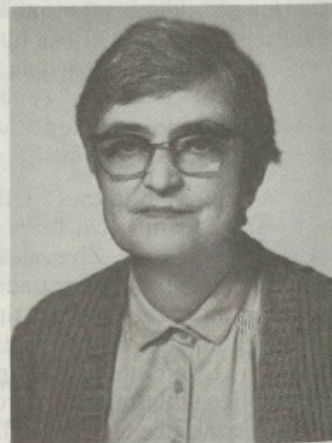
Dužnost u Waiblingenu preuzela je 1. 1. ove godine. Voditelj misije o. Ivan predstavio ju je vjernicima, izrazio dobrodošlicu i između ostalog kazao, citirajući riječi svekra i svekrve kad dočekuju snahu: „Nek si blagoslovljena, čerice, na pragu ove kuće, i neka blagoslov Božji uđe s tobom u ovu kuću, a iz nje na te.”

REGENSBURG

Namještena past. suradnica

Biskupija Regensburg imenovala je 1. 2. 1984. g. s. Miroljubu-Ivu Mari –

janović župnom pomoćnicom i katehisticom u našoj regensburškoj misiji. S. Miroljuba završila je učiteljsku školu Dugo vremena radila je u Duvnu kao katehistica.

S. Miroljuba-Iva Marijanović

OFFENBACH

Draž okupljanja u manjim skupinama

Oko 150 osoba našlo se 10.12.1983. u novim prostorijama Hrvatske misije u Offenbachu, koja spada među naše najljepše misije u Njemačkoj, da bi zajedno sa svojom djecom i mladima podijelilo radost Nikolinja. Zapaženi govor „Sv. Nikole“, dijeljenje darova (preko stotinu) te pjesma – pjesma domaća i tugaljiva, zadržala je ljude na okupu do jedan sta poslije pola noći. Denis Peranić izvlačio je iz svoje harmonike radost i tugu, vjeru, neustrašivost, zaljubljenost i nadu. U šarenilu njegovih pjesama svatko je mogao naći komadić sebe i svojih snova.

Na Staru godinu doček Nove – i opet u misiji – za desetak obitelji. Ozračje vedro, intimno, bez balasta masovnosti, domaće, sve do šest sati ujutro. Točno u pola noći pjevanje „Očenaša“ i „Lijepe naše“. I moglo se razaznati što te obitelji tim pjesmama žele – slavu Ocu i sreću

Domovini. Bila je to kršćanska, ljudska i domovinska želja, koja je onda prešla na međusobno čestitanje, pjesmu, ples.

Potrebno je masovno okupljanje, ali i okupljanje u manjim grupama ima svoju draž. Ima!

Iv.

Susreti u malim skupinama imaju svoje velike prednosti: ljudi se lakše upoznaju, imaju više vremena za izmjenu misli i planova, a veselje je redovito neposrednije

AALEN Razigrana i raspjevana mladež oko Gospina Pralika

Folklorna grupa Hrvatske katoličke misije Nürnberg, pod vodstvom p. S. Bolkovca, te mnogobrojni hrvatski vjernici iz Aalena i okolice, kao i brojni njemački katolici, svečano su proslavili euharistiju i ugodno zabavno poslijepodne 27. studenoga 1983. godine u Aalenu sa svojim bivšim dugogodišnjim i vrijednim misionarom p. Krunom Vukušićem. Proslava se održala u crkvi sv. Marije i u župnoj dvorani iste crkve. Biskupija Rottenburg-Stuttgart razriješila je p. Krunu Vukušića dužnosti voditelja misije 1. kolovoza 1983. godine. Njega je istoga dana službeno naslijedio i preuzeo vođenje misije velečasni Josip Grošić. Na slici: uz Pralik Gospe Velikog zavjeta p. Kruno, okolni svećenici i nürnbergski folklorasi.

Osma zapovijed glasi: „Ne reci krivo!”

Prošao Božić i dojahala nam Tri kralja, pa se fra Jure uzeo spremati za blagoslov kuća: „Moš tako bar izmunit koju rič s pametnim svitom. Cilu san godinu med vratrma, već mi dodijaše! Stari neprestano benave o svojim umišljenim boljkama, a mladi, nakljukani modernom vilozofijom, trčkaraju po kući ka' čobani za kozama. Kod naroda znaš uvijek na čem si: naš čovik il' viruje u Boga il' je poturica, il' uopće ne viruje”. Zna fra Jure, da „naš čovik” ovdje u tuđini nije baš neki svetac i da često griješi protiv osme zapovijedi Božje, pa zato nam savjetuje: „Saslušaj svakog, al' mu ne viruj neg' polovicu!”

Jednom sam pratio fra Juru na blagoslov stanova po Taunusu. Borovi šumarci savijaju se pod snijegom, smrle nam se kosti hodajući od sela do gradića, pa nije čudo da nismo odbijali čašu vina ili rakije, kako ono Barica veli o svojem „prečasnom” iz Seseveta: „Voli si on malo cugnuti.” Svršilo je obično da su uveče fra Jurin blagoslov „mir kući ovoj” svi rado primali: „A šta š, eto zaladilo. Nije gri' gucnut s narodom koji čuklić šljive, zlo je samo kad moraš blagoslovat na dan dvaest i više kuća!”

Red je da sad svi priznamo naše grijehe protiv osme zapovijedi, jer iako ovo o fra Juri nisam sasvim izmislio, ja sam to malo promijenio i povećao, po onoj narodnoj koje se danas svi drže: „Praviš od muhe slona”.

Nije možda baš sve laž što nam političari obećavaju, novinari pišu, ženi muž priznaje ili što inače jedni o drugima pričamo, ali koliko pri tome pretjerujemo, izmišljamo i zrnice istine povećavamo, sâm Bog zna. Dandanas je „istina” kao zrnice žita koje jedan drugome dobacimo, pa dok ono kruži od ruke do ruke, raste i raste u neizmjernost. Naš govor je kao gruda snijega koju bacimo nizbrdo, pa se ona otkotrlja, omata se sve debljim slojem i goni pred sobom zaplašene zečeve kroz šumu, dok se ne razbije u hrpi snijega kao prenapuhana lopta. Tajanstvena snaga koja roviri protiv osme zapovijedi, koja gura pred sobom grudu snijega i pruža nam magično povećalo tuđih mana, svima nam

je poznata, ali sotona se dobro maskira kao nesporazum, ljubomora, intriga, zavist i namjerna neistina. Nije svako izmišljanje i povećavanje u našem govoru smrtni grijeh, ali kad se rugamo drugima, sumnjamo u poštenje tuđih žena ili rado širimo fantazije o grijesima popova, onda nam đavao šapće nečujno: „Što je babi milo, to joj se i snilo.”

Ako sad mislite da pretjeravam, evo samo nekih zgoda iz mog iskustva s našim ljudima, gdje od muhe postaje slon; jer kad bih uzeo sve nabrajati, ispao bi roman, deblji od Kačićeva „Razgovora ugodnoga”.

Jozo iz Odžaka dobio nakon nezgode na poslu malu rentu. Kako se želio stalno vratiti kući, zatražio on i primio kao životni predujam isplatu rente: najednom 10.000 maraka. Par dana kasnije ljudi navalili s molbama da i njima pomognem doći do „odštete od jednog milijuna maraka”.

Svatko zna šta je Nobelova nagrada. Alfred Nobel, švedski izumitelj dinamita i drugih kemijskih vragolija, osnovao prije 90 godina visoku novčanu zakladu iz koje se do danas na dan njegovog rođendana, 10. prosinca, dodjeljuje novčana nagrada od pola milijuna maraka po osobi književnicima, liječnicima, kemičarima, fizičarima i zaslužnim miroslupcima (Majka Tereza, Lech Walesa). Al' što se zbilje prošle godine kod naših ljudi? Gradski župnik Frankfurta msgr. Adlhoch, novopečeni penzioner i veseljak, osnovao je god. 1983. jednu čednu nagradicu za šalu i humor u crkvenim krugovima grada, pa prva nagrada dopala evo baš našeg fra Juru: povelja i 250 maraka. Najednom počeo, nakon objave u prosincu, zvoniti telefon našeg centra, a stiglo i par pisama: naši ljudi čestitaju fra Juri na Nobelovoj nagradi, a neki odvažniji mole „malu novčanu pomoć, kad ste evo dobili pola milijuna u Švedskoj”.

Svi smo često doživjeli napuhavanje i porast zrnca istine do ogromne snježne lopte u vezi s „opasnim hrvatskim šovinizmom”. Stvar ide po onoj mustri, koju je netko čuo u dalekoj Australiji.

Piše Ivo Hladek

Sastanu se na poslu zemljaci iz Jugoslavije pa se međusobno predstavljaju: „Zdravo, drugovi, ja sam Sande, Make-donac”. Nato će drugi: „Živio, ja sam Ante iz Hrvatske”; al' ga odmah Jovica ukori: „Bre, nemoj u politiku!” Dostaje da se naše ustanove za savjetovanje radnika u Njemačkoj zovu „hrvatski centar” (kod Caritasa ima talijanskih, španjolskih, portugalskih, koreanskih i drugih nacionalnih centara), odmah odjekne sa svih strana: „Bre, nemoj u politiku!”, a gruda snijega se zakotrlja nizbrdo i raste od doušnika do doušnika, pa kad stigne do nadležnih organa u domovini, zrnice istine je postalo „trojanski konj” starogrčke priče, u kojem čekaju urotnici krcati hrvatskih grbova i zastava, bombi i emigrantske štampe, sve pod etiketom „ustaše”.

Da sad ponovim svoju ispovijed. Istina je da sam kao odrastao ministrant prije 40 godina odlazio s fra Bonaventuram, jednim slovenskim kapucinom, na blagoslov kuća po pustarama koje su onda spadale pod župu Osijek-Tvrđa, i da sam ga nekiput morao pratiti do malog „cuga” za Osijek, nakon uobičajenih pića u pojedinim obiteljima. Kako je imao bradu do pojasa i hrvatski slabo govorio, jedva su ga ljudi razumjeli. U tom stanju se blaženo smijuckao, buljio u moje tanke cipele u snijegu, pokazivao na svoje bakandže pa govorio: „Čizma glavu čuva, a šubara je kviri!”

Kad sam se nedavno kod fra Jure žalio kako ljudi o nama „socijalnim” pričaju sve moguće izmišljotine, uveličavanja i laži („Jučer sam mu dao 500 maraka za prijevod!”), ovako me on tješio: „Pusti i' nek pričaju! Što misec na nebu mari, ako pas na njega laje? Mogu ljudi pričat' i lagat' koliko 'oće, al' Boga ne mogu privariti' ni najokorjeliji grišnici! Čuj,

Pišu nam čitatelji

Poštovano uredništvo,

Želio bih svakako imati Kačićeve „Pismaricu“, pa Vas lijepo molim da mi je što prije pošaljete, uz račun, dakako.

Već duže vremena živim u tuđem svijetu. Rado bih svojoj maloljetnoj djeci prenio hrvatsku povijesnu baštinu koju sam i sam upijao kao dijete dok sam čitao naše stare junačke pjesme u zimskim noćima pri svijetli petrouljači! Danas je nevjerojatno teško privući našu djecu koja rastu u inozemstvu k starom baštinskom

korijenju. Vama je poznato da se pravi roditelji trude oko toga da im djeca ni u čem ne oskudijevaju, da budu vjerna Bogu, da ljube svoj narod i svakoga čovjeka, onako kako to Crkva uči. Nažalost, mnogim je roditeljima važnije ekonomsko napredovanje njihove djece nego njihov ljudski, kulturni, narodni i kršćanski napredak. Roditelji ne bi nikada smjeli zaboraviti da su dolaskom u inozemstvo napustili najljepšu zemlju na svijetu i da im u tuđini budućnost nije naročito ružičasta. Nastojte o tome govoriti i pisati.

Ante Čondić, Metzingen

Poštovano uredništvo

Želio bih Vam priopćiti scenu koju sam 22. prosinca 1983., navečer, gledao na autobusnom kolodvoru u Zagrebu. Mladi fratar obilazi vozače i putnike s paketom plavih knjižica - „Gospa u župi Međugorje“ (od Franje Vasilja) i moli ih da s pismom predaju šest paketa tih knjižica nekome u Stuttgartu koji ih očekuje. No, ne ide. I oni koji u Stuttgartu dolaze na Misu spuštaju nijemo glave, ne vide fratara. Javlja se, međutim, jedna žena zavijena u crno zbog smrti svoje majke i

uzima odgovornost na sebe, uzima pakete koje njezin sin iznosi iz automobila i prenosi u autobus. Pošiljku dočekuje u Stuttgartu mladi i mršavi fratar milozvučna imena. Srdajčno zahvaljuje i dariva po jednu knjižicu majci i sinu.

Pitam se: tko li nam je toliki strah ulio u kosti i zašto se još uvijek bojimo? I kad velim svome sinu: budi svećenik, liječi duše, a ne tijela - kaj on hoće biti, onda mislim da sam u pravu. Kad bi on jednoga dana bio petrovac ili fratar, ja bih svaki dan palil svijeće na oltar, debele kak ruka.

N. N., Stuttgart

Poštovano uredništvo,

Želio bih i preko „Žive zajednice“ najsređnije zahvaliti svim svojim vjernicima na području misije Mainz za dobre želje i molitve kao i za poklonjene darove koje sam od njih primio u povodu moje šezdesete obljetnice života. Neka ostanu čvrsti u vjeri.

P. Stjepan Pavić, Mainz

Tebi, dijete

Kada jednom napuste te
prijatelji, otac, mati
i pomisliš sama da si,
i tada te netko prati.

Kada pored svega svjetla
oko tebe vlada tama
i osjetiš da se gubiš,
znaj da ni tad nisi sama.

Ima jedno Svjetlo vječno,
ono će ti snage dati.
Ima netko tko te voli
više nego draga mati.

Zato neka Božje vjere
bude puna tvoja duša!
Svakog od nas, dijete drago,
Ovaj život odveć kuša.

Anka Peran, Korb

Oglasi

Sestre milosrdnice Riječke provincije prodaju u centru Malog Lošinja uz vrlo povoljne uvjete useljivu kuću na kat. Za informacije obratiti se na: Sestre milosrdnice, 51550 Mali Lošinj, kastel, tel.: 051/861306.

Prodajem kuću u Sukošanima, 9 km od Zadra. Kuća ima 17 soba, 3 kupaoalice, veliki podrum, garažu, veliki vrt i dvorište (100 m²). Vrt je zasađen maslinama, trešnjama, borovima i smokvama. Sve je ograđeno. Od mora je udaljena 10 m, a od asfaltirane ceste 800 m. Cijena povoljna. Obratiti se na adresu: Ivan Vuletić, Bismarckstr. 13, 4900 Herford, tel.: 052 21/847 91 (od 19-21 s.).

Prodaje se obiteljska kuća u izgradnji. Kuća se nalazi u Matuljima iznad Opatije. Informacije na tel.: 07151/34942.

Prodaje se trosobni stan u Šibeniku - Šubičevac. Informacije: A. Režić, Brandenburger Str. 40, 6800 Mannheim 31, tel.: 06 21/70 13 06.

Tri hrvatske katoličke djevojke (20, 20 i 26 godina starosti), sa srednjom stručnom spremom, situirane, dugo u Njemačkoj, traže poznanstvo s hrvatskim katoličkim mladima. Zainteresirani neka se jave uredništvu „Žive zajednice“ pod šifrom „Domagojke“. Poželjne fotografije.

živija na dalekom otočiću kod Irske neki stari ribar, lažov i ocrnjivač. Sve ti on gleda kroz svoje lažno povećalo čim otvori usta. Uvati li ovoličku ribu, priča da je bila ovooolika. Skupilo se tako grija kod njega cila masa, već deset godina se nije ispovijedila, a i kako će kad od njegova otoka do irskog kopna daleko ka na misec! Al' kad je Papa nedavno posivio Irsku, ode i naš ribar, oš-neš, u Dublin na ispovid: „Oprosti, oče, moj otok je dalek i zabačen, nema dobrih veza s kopnom“. Ispovidnik ga svejedno kori: „Dandanas s tvog otočića leti jednom tjedno avijončić za Irsku- moga' si i prije doć'!“ Grišnik će skrušeno: „Oče, znate, za male grije mi je avijon bija preskup, a za one velike taj rasklimani zračni brodić mi se čini opasnim i nesigurnim. S time se nije šalit'! Što ako padnem u more s mojim grisima?“ „Vidiš, moj šjore“, zaključi fra Jure, „u laži su kratke noge, uvijek je opasno lagati“.

Sveti Kristofor - Kristonoša, zaštitnik putnika i vozača

Vjerojatno imate koji sveti znak u svojim kolima: križ, sliku Majke Božje, sv. Ante ili kojeg drugog sveca. Želite da to bude vaš pratioc i zaštitnik na putu, da sretno putujete i zdravo dođete do cilja. Kog mnogih se vidi i sv. Kristofor koji nosi Dijete Isusa na leđima. Tko je bio taj svetac?

Kristov svjedok i mučenik u Palestini iz trećeg stoljeća. Vjerojatno je njegova „povijest“ satkana od zгода u vezi s grčkim imenom Khristophóros, što znači „Kristonoša“. Kristofor je bio na glasu kao čovjek visoka rasta i velike snage, a stanovao je u kanaanskoj zemlji. Želio je pronaći najmoćnijeg vladara na svijetu kojemu bi služio i pokoravao se. Najprije se pridruži nekom velikom kralju, no kad jednog dana dvorski pjevač zapjeva o sotoni, kralj se u strahu prekriži. Stoga se on zaputi da pronađe sotonu i nađe ga na nekom pustom proplanku. Putovahu zajedno dok ne stigoše do križanja na kojem je stajao križ. Sotona se bojao poći dalje, a Kristofor opet uvidje da ne služi najmoćnijemu od svih vladara, pa ostavi sotonu i dade se u potragu za Kristom.

Na svojim lutanjima Kristofor se namjeri na sveta pustinjača koji ga pokuša poučiti u kršćanstvu. No Kristofor nije htio postiti, da ne bi izgubio svoju snagu, a ni moliti mu se nije dalo. Pustinjač ga napokon pošalje do rijeke, nabujale od kiše, i ondje je Kristofor, pomoću palmina debla koje je usput iščupao da mu služi kao štap, prenosio ljude preko

bujice. Jedne noći, dok je Kristofor spavao, zovnu ga neko malo dijete i zamoli da ga prenese preko rijeke. Kristofor stavi dijete na svoja ramena, uze štap i zagazi u vodu. Kako je kročio naprijed, bujica je bivala sve žešća, a dijete na ramenima sve teže i teže. S najvećim naporom Kristofor stiže na drugu obalu. Kad je svoga putnika položio na tlo, Kristofor duboko uzdahnua i reče: „Tko si ti, dijete, kad si me stavilo u takvu pogibelj? Da sam cijeli svijet nosio na ramenima, breme ne bi bilo teže!“ Dijete nato odgovori: „Ne čudi se, Kristofore! Nisi ti samo cijeli svijet nosio na sebi, već i samog Stvoritelja svijeta. Ja sam Isus Krist, kralj.“ Tada Krist reče Kristoforu neka svoj štap zabode u zemlju i on će do jutra procvjetati i donijeti plod. Kristofor to i učini i čudo se dogodi. Tako se on obrati na kršćanstvo.

Kasnije, na otoku Samosu, bude on pozvan pred kralja koji ga zapita tko je on. „Nekad sam se zvao Oforos, nosač“, odgovori on, „a sad se zovem Kristoforos, Kristonoša, jer sam nosio Krista.“ Kralj pokuša slomiti njegovu vjeru, no Kristofor ustraje. Nato ga udare na muke i naposljetku mu odrube glavu. Dok su Kristofora vodili na stratište, on je molio za one koji su ga vidjeli i pouzdali se u Boga, da bi uvijek bili sigurni od požara, oluje i potresa. Zato su njemu u čast podignuti mnogi kipovi kako bi oni koji ga vide bili zaštićeni.

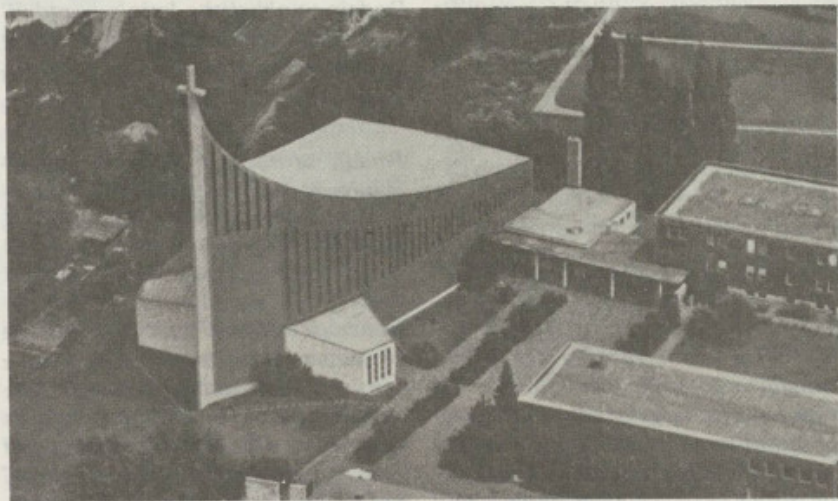
Obično se Kristofor prikazuje kako gazi vodu s djetetom Isusom na ramenima. Neizostavno u ruci drži štap od palmina debla. On je zaštitnik svih putnika. I ime mu je Kristonoša, primjer svim kršćanima da Krista nose u svojim srcima.

Pogled na 1983. bez srdžbe:

Što smo postigli i što

Kad bacimo pogled na zbivanja u našoj domovinskoj Crkvi što su se dogodila tijekom prošle godine, ne možemo se oteti dojmu da smo „prošli dobro“. Poučeni teškim iskustvima u daljnjoj prošlosti zadovoljni smo i s malim. Uspjehom smatramo čak i to da nije bilo gore nego što smo očekivali. Dobili smo još jednog sveca, Leopolda Mandića, koji je u isto vrijeme zaštitnik i nas stranih radnika, iseljenika i bjegunaca. Imamo ponovno kardinala u Zagrebu, nadbiskupa Franju Kuharića, koji svojim mudrim i umjerenim nastupima u tuzemstvu i inozemstvu izaziva divljenje i poštovanje. Naše crkve su još uvijek pune i to ne samo na velike vjerske blagdane. Naš vjerski tisak, od „Glasa Koncila“ pa do brojnih izdanja „Kršćanske sadašnjosti“, gotovo se može mjeriti sa sličnim duhovnim proizvodima u zapadnim zemljama. Broj kandidata za svećenike i redovnike ponešto je opao, ali to još nije razlog za veliku zabrinutost. Sažeto bismo mogli reći: donekle smo zadovoljni s našim vjerskim i crkvenim životom, ali suzdržano zadovoljni... Nažalost, još uvijek smo daleko od zadovoljstva kad se radi o odnosima između Crkve i Države. Ti odnosi su vrlo delikatni, veoma labilni i često podvrgnuti upravo iracionalnim utjecajima.

Svjedoci smo brojnih neugodnih sukobljavanja između članova Crkve i državnih organa u našoj zemlji. Ta sukobljavanja nemaju dramatične oblike kakve smo doživljavali odmah nakon rata, ali, iako izgledaju samo kao pojedinačni slučajevi, ona unose nemir i nespokojstvo među vjernike koji bi htjeli „caru dati što je carevo, a Bogu što je Božje“, drugim riječima, koji su lojalni prema svjetovnoj vlasti i vjerni sinovi svoje Crkve. Ti ljudi ne mogu shvatiti zašto se svjetovne vlasti administrativnim sredstvima bore protiv vjernika koji izjavljuju da primaju poruke od Gospe, pa i protiv onih koji vjerovanje u to iskazuju hodočašćima na mjesta gdje se, kako vele, pojavila Bogorodica. Kome to smeta? Ako netko u to ne vjeruje, bilo bi za njega i sve ostale mnogo pametnije i podnošljivije da samo odmahne rukom i stvar prepusti onima koji se u to više razumiju.

Uz ovu crkvu sv. Kristofora u Frankfurtu nalazi se od 1. 1. 84. Hrvatski naddušobrižnički ured. Adresa: An den Drei Steinen 42, 6000 Frankfurt/M. 50, tel: 06 11/54 10 46 i 54 10 47.

bismo još htjeli postići

U zadnje vrijeme nalazimo na mnoge protucrkvene napade u domovinskom svjetovnom tisku. Negdje se to čini vrlo lukavo i uvijeno, kao u zagrebačkom novinstvu, negdje otvoreno i brutalno kao u provincijskim novinama. U jednom smo hrvatskom tjedniku nedavno pročitali žestoku polemiku protiv domoljubljia Katoličke Crkve kao - kako je tu napisano - ideološkog folklor i političkih težnji Crkve da postane posrednik i čak partner u političkom sistemu. Tu se polemizira protiv naznake da je Hrvatska predziđe kršćanstva, protiv uloge naše Crkve u hrvatskoj nacionalnoj kulturi i protiv upotrebe nacionalnih simbola - trobojnice i kockastog grba - na crkvenim manifestacijama. Nećemo prepričavati taj članak, nego samo reći da nam izgleda kako autor namjerno ne želi shvatiti neke govore naših crkvenih dostojanstvenika i neke članke našeg vjerskog tiska. I manje obrazovani znaju da naziv „Predziđe kršćanstva“, koje su dobili ne samo Hrvati nego i neki drugi narodi u jugoistočnoj Europi u vrijeme najezde Turaka, pripada prošlosti. Za Crkvu je to samo sjećanje na njezinu tešku prošlost, a ne opis sadašnje situacije koja izgleda sasvim drukčije. Oспоравати udio Crkve i njezinih članova u stvaranju hrvatske nacionalne kulture, počam od graditelja starohrvatskih crkava i Marka Marulića, pa do Meštrovića i Nikole Šopa, nije dostojno donekle obrazovanog čovjeka, a kamoli jednog poznatog novinara. Ne vidimo nikakvu logiku ni u prijetećim opomenama Crkvi da ne upotrebljava nacionalne simbole kao kockasti grb i crveno-bijelo-plavu zastavu bez crvene petokrake zvijezde. Kad bi naša Crkva upotrebljavala hrvatska zastavu sa zvijezdom, lako bi joj se moglo zamjeriti da koristi društvene i državne simbole u svoje svrhe. To bi zaista bilo neposredno politiziranje Crkve. Crvena petokraka zvijezda ima i svoju ideološku težinu s kojom Crkva nema ništa zajedničko. Naturivati Crkvi državnu zastavu i komunističku crvenu zvijezdu bilo bi protivno i zakonskim propisima u nekim republikama SFRJ i, valjda, cijeloj Jugoslaviji. Ovdje valja reći da naša Crkva nema svoje posebne zastave, ali kad neki njezini članovi nose u procesijama i na hodočašćima crveno-bijelo-

Nadamo se da će naši mladi moći i u Mariji Bistrici ove godine pozdraviti Svetoga Oca kao što su to učinili u Rimu za vrijeme proglašenja svetim o. Leopolda Mandića. Na slici: naši mladi inozemci prinosе darove Ivanu Pavlu II.

plave zastave s hrvatskim kockastim grbom - jedno i drugo nalazi se na zastavi i grbu Socijalističke Republike Hrvatske! - onda odgovorni crkveni ljudi to ne mogu spriječiti, a još manje zabraniti. Važno je, npr. ovdje u SRNjemačkoj, da na zastavama nema nacističkih simbola. Sve drugo je stvar pojedinih organizacija i ljudi na koje Crkva gleda u prvom redu kao na vjernike, a onda kao na sve drugo...

U zadnje vrijeme također se mnogo govori i piše o mogućem dolasku Svetog Oca u Hrvatsku i Jugoslaviju. Kako pišu njemačke novine, postoje prepreke koje još treba ukloniti s puta Papina posjeta našoj domovini i zemlji.

Ali spomenute prepreke i nisu tako visoke a da ih svjetovne vlasti ne bi mogle ukloniti tako da Papa na jesen ove godi-

ne svojim prisustvom na Euharistijskom kongresu u Mariji Bistrici okruni vrhunac proslava pokrštenja Hrvata. To bi bio zaista veliki doživljaj za nas hrvatske katolike, ali i veliki uspjeh svjetovnih vlasti koje bi time mogle pokazati svijetu koliko su tolerantne i širokogrudne. No time ne bi bili riješeni mnogi isto tako važni problemi koji pritišću vjernike u sadašnjici. Sjetimo se traženja kardinala Kuharića da bolesnici i zatvorenici, koji su vjernici, dobiju mogućnost duševne okrepe, da Božić napokon bude proglašen narodnim blagdanom i da prakticirajućim vjernicima bude otvoren pristup u sva zvanja i sve položaje. Tek nakon ostvarenja tih zahtjeva mogli bismo govoriti o suživotu Crkve i Države na našem terenu. No o tome zasada možemo samo sanjati i nadati se. *Mihovil Šimić*

Sabrana građa o hrvatskom velikanu

Prije tri stotine godina poginuo je u dobi od 66 godina Juraj Križanić u bitci kraj Beča koji su opsjedali Turci. Ljepše i časnije nije mogao skončati svoj život taj veliki i svestrani hrvatski duh i nemirni pustolov, preteča sveslavenstva ali i izagnanik u Sibiru, univerzalni katolik ali i cjelovit hrvatski rodoljub, koji je općinio i samog Krležu, jer je zacijelo i jednom i drugom njihova mala

Hrvatska bila isto toliko draga koliko i - tijesna. Među ostalim, Križanić je također uznemirio i hrvatskog suvremenog pisca vlč. Ivana Goluba, koji je kroz četvrt stoljeća istraživao bune i bunice ovog velikog hrvatskog vidovnjaka pa nam je sada svoje radove iznio u „Sabranoj građi o J. Križaniću“ u nakadi „Kršćanske Sadašnjosti“. Hrvatsko čitateljsko općinstvo očekuje da će vlč. Golub napisati roman o Križaniću i tako ga sasvim približiti narodu iz kojeg je potekao. *SZ.*

Ausländer und Europa

Das Scheitern von Athen

„Europa-Gipfel in Athen gescheitert“, solche und ähnliche Überschriften konnte man in diesen Wochen in deutscher Presse lesen. EG steckt also in großer Krise. Kommt sie da raus? Hat das etwas mit dem Ausländerproblem zu tun? Wird sich das Scheitern von Athen auf die Ausländer negativ auswirken? Viele Fragen. Bleiben wir aber beim Problem „Ausländer und Europa“.

Das Scheitern von Athen wird nur Folgen für die Gastarbeiter aus Spanien und Portugal haben, weil sich dadurch die Aufnahme in die EG für diese Länder verschiebt, wenn auch nicht ganz ausgeschlossen wird. Den Gastarbeitern aus diesen Ländern würde die Aufnahme die Vorteile bringen, die jetzt Italiener genießen. Die anderen Ausländer haben keinen Grund sich über das Scheitern von Athen zu freuen, aber auch nicht einen Grund darüber traurig zu sein. Aber das Scheitern von Athen sollte für alle Ausländer Anlaß sein, über die Ausländerpolitik und das Gerede über die Ausländer seitens verschiedener gesellschaftlicher Gruppen realistischer zu beurteilen.

Es ist frappierend, wieviel Ähnlichkeit zwischen der Ausländerproblematik und dem EG-Scheitern besteht. Solange genug Geld in der EG-Kasse war, solange waren auch die Probleme lösbar. Nun, wo die Kasse leer ist, treten die nationalen Egoismen zum Vorschein. Und das Ausländerproblem? Solange es genug Arbeitsplätze gab – genug Geld in der Staatskasse – war das „Interesse“ an den Ausländern nicht so groß. Jetzt ist es anders. Statt der Blumen für einen neuen Gastarbeiter, gibt es für den „alten“ „Prämie“ für die Rückkehr. Man nennt es Prämie, obwohl der Rückkehrwillige weniger bekommt, als wenn er hier bliebe und nichts täte.

Jugend und EG

Deprimierend ist es, daß auch die Jugend sich der EG gegenüber indifferent zeigt. Nach einer Information der Generaldirektion – Befragung der 15- bis 24-jährigen in den EG-Ländern – heißt es, daß die Jugendlichen ein eventuelles Scheitern der EG „gleichgültig“ hin-

nehmen würden. Diese Befragung wurde vor der Athener Gipfelkonferenz durchgeführt. Wo liegen die Ursachen für diese Gleichgültigkeit? Ist es die Resignation, die sich immer mehr breit macht, die hier und da in Verzweiflung ausartet, weil man das Gefühl bekommt, daß man sowieso nichts ändern kann? Oder ist es einfach das Desinteresse?

Mit Gastarbeitern Europa bauen

Eigentlich müßte man über das Scheitern von Athen froh sein, weil es die Verantwortlichen – und nicht nur sie – zum Nachdenken zwingen könnte. Es ist manchmal notwendig, eine Niederlage zu erleiden, um dadurch die Realität besser zu begreifen. Der Wohlstand hat damals manchem den Blick für die Realität versperrt.

Das Ausländerproblem ist bereits ein Vierteljahrhundert alt. Diese Ausländer – die Mehrheit – kommen aus Europa und niemandem von den Verantwortlichen war es eingefallen (in der Kirche auch nicht), mit diesen Europäern Europa zu bauen. Wie lange mußten wir warten, bis man solche Worte, wie die von Kardinal Höffner in Fulda im September 1982 vernehmen konnte: „Es wäre ein Versäumnis, wenn wir von einem kommenden vereinten Europa sprechen, aber nicht bei den unter uns lebenden Europäern beginnen würden“. Schöne Worte. Sind es nur Worte?

Die Kirche der Nationen in Jerusalem

„Außer Spesen nichts gewesen“, so wird das Scheitern von Athen kommentiert. Wenn es beim alten bleibt, dann soll uns das auch gleichgültig sein. Wenn man aber umdenkt, wenn man anfängt, Europa zu bauen mit denen, die davon am härtesten betroffen sind, dann können wir darüber sogar froh sein.

M. K.

**ZZ ZIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (06 11) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, p. Josip
Mrkonjić, p. Stjepan Pavić,
Branko Šimović

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Nadnevci euharistijskih kongresa

U svih šest naših regija u S. R. Njemačkoj održat će se u svibnju, lipnju i srpnju 1984., u vidu pripreme za Nacionalni euharistijski kongres u Mariji Bistrici, kongresi hrvatskih katolika ovim redom:

**Mainz – 6. svibnja;
Göppingen – 31. svibnja;
Karlsruhe – 3. lipnja;
Hildesheim – 11. lipnja;
Neviges – 11. lipnja;
Altötting – 1. srpnja.**

Kongresima u Göppingenu i Karlsruheu predsjedat će kardinal dr. Franjo Kuharić, a ostalima naši biskupi iz domovine.

Gebühr bezahlt:

1 F2384 E

Postvertriebsstück

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf 1